

www.musavat.com

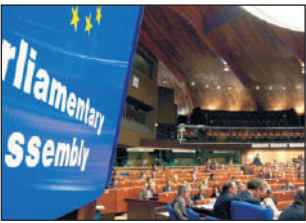
MUSAVAT

Xəbər
Bu il bu fənn
müəllimləri
sertifikasiyadan
keçəcək
yazısı səh.12-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 29 yanvar 2025-ci il Çərşənbə № 16 (8626) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

AŞ PA bu gün Azərbaycanla bağlı qərar verə bilər

Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinin hazırkı sədrindən önəmli mesajlar

yazısı səh.9-də

Prezident müşavirə keçirdi

yazısı səh.3-də

Kalın erməni nazir ilə Suriyada gizli görüşdü

yazısı səh.4-də

Ermənistan kəşfiyyatının iki yalanı

yazısı səh.6-də

Paşinyan-kilsə savaşı yenidən qızışdı

yazısı səh.7-də

AMEA Qafqazşünaslıq İnstitutunu niyə bağladı - ilginclik iddialar

yazısı səh.12-də

Din adamlarına mediaya danışmaq yasağı

yazısı səh.13-də

Yanvarda yaz havasının gətirdiyi təhlükə

yazısı səh.14-də

VHP-dən bəyanat: "Hacı Şahin şəhid deyil axı..."

yazısı səh.13-də

"TələbəPlus" kartlarının ciddi qüsuru

yazısı səh.15-də

"Kəsilmək" sırası plastik cərrahların özünə çatdı - son iki gün...

yazısı səh.14-də

Azərbaycan səfirliyində qalmaqal

yazısı səh.2-də

MOSKVA BAKI İLƏ MÜNASİBƏTLƏRİ NİYƏ GƏRGİNLƏŞDİRİR?

Kremlin 38 dinc insanın qanını batırmaq cəhdləri azmış kimi, səfirimizi çağıraraq nota verirlər; **Tofiq Abbasov:** "Rusiya ayıb olsun ki, öz vətəndaşlarını da öldürdükleri hadisədə belə mövqe tuturlar"

yazısı səh.5-də

Bu gün bələdiyyə seçkiləridir

Azərbaycan son bir ildə üçüncü seçkisini keçirir

yazısı səh.8-də

Samad Seyidov

Qazağın deputatı azad edilən 4 kənddə gördüklərindən danışdı

yazısı səh.6-də

Hikmət Mirzəyev

General Mirzəyevin Kilis səfəri türk düşmənlərini qorxutdu

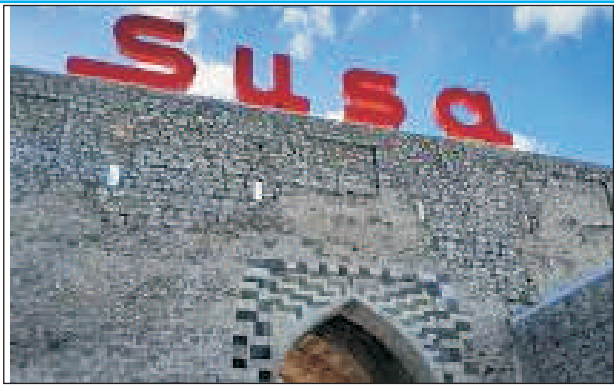
yazısı səh.4-də

Zaur Hüseynov

Metro rəisinin işdən çıxarılmasının səbəbi bəlli olur

yazısı səh.10-də

Şuşada konsulluğun təməli fevralda atılacaq?

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın gələn ay Azərbaycana planlaşdırılan səfəri həssas dövrə təsadüf edəcək. Bunu politoloq Elxan Şahinoğlu Ərdoğanın gözlənilən səfəri barədə danışarkən qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, Rusiya və İranın Azərbaycana qarşı təxribatları artırdıqları dövrdə ölkəmizin Türkiyə ilə strateji mütəfəqqiliyi daha üst səviyyəyə qaldırması vacibdir.

"Türkiyə Cumhurbaşkanı Azərbaycanı səfəri zamanı Xocalıya gedəcək. Bu, Ərdoğanın iştirakı ilə Şuşada Türkiyənin konsulluq xidmətinin açılması üçün yaxşı fürsətdir. Konsulluq üçün böyük bina tələb olunmur. Şuşada olduğum zaman orada müharibədən zərər görməyən ikimərtəbəli evlər gördüm. Onlardan birinin konsulluq üçün münasib yer olacağı qənaətimdəyəm. Yox, əgər hazır məkan tapmaq mümkün deyilsə, konsulluq binasının təməlatma mərasiminin keçirilməsi də mümkündür. Türkiyə ilə ittifaq gücləndirilməli və Şuşada qardaş dövlətin konsulluq xidmətinin fəaliyyəti təmin edilməlidir. Bu, Azərbaycanın həm də Rusiya və İrandakı mərkəzlərə tutarlı cavabı olar", - politoloq deyib.

"ASAN xidmət" işləməyəcək

"ASAN xidmət" və "ASAN kommunal" mərkəzlərində növbəti bələdiyyə seçkiləri ilə əlaqədar qeyri-ış günü olacaq.

Bu barədə Modern.az-a Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyindən (ASAN xidmət) məlumat verilib.

Bildirilib ki, vətəndaşlar yanvarın 29-da yalnız hazır şəxsiyyət vəsiqələrinin verilməsi xidmətindən yararlanı bilərlər.

Təyyarə qəzasında xəsarət alanların vəziyyəti açıqlandı

Bakı-Qroznı reysini yerinə yetirən "Azərbaycan Hava Yolları"na məxsus sərnişin təyyarəsinin Aktau yaxınlığında qəzaya uğraması nəticəsində xəsarət alanlardan 2 nəfərin (qadın cinsli) müalicəsi "Yeni Klinika"da davam etdirilir.

Qeyd olunub ki, reanimasiya şöbəsində müalicə alan şəxsin vəziyyəti ağır stabil, stasionar şöbədə müalicəsi davam etdirilən şəxsin vəziyyəti isə qənaətbəxş olaraq dəyərləndirilir. Stasionar şöbədə müalicə alan Nurullah Siracov və Müslimat Siracova fizioterapevtik müalicənin davam etdirilməsi məqsədilə dünən TƏBİB-in tabeliyindəki Tibbi Reabilitasiya Mərkəzinə köçürülüb.

Ümumilikdə, təxliyə edilən 17 yaralıdan 13 nəfəri artıq ambulator müalicə üçün evə yazılıb.

Bildirilib ki, onların sağlamlıq durumları yaşadıqları ərazi üzrə müvafiq sahə həkimləri tərəfindən nəzarətdə saxlanılır.

"Qarabağ"ın matçının hakimləri açıqlandı

"Qarabağ"ın Avropa Liqasının Liqa mərhələsinin VIII turunda "Olimpiakos"la keçirəcəyi oyun üçün hakim təyinatları açıqlanıb.

Bu barədə UEFA-nın rəsmi saytında məlumat yayılıb. Qarşılaşmanı Rumıniyadan olan hakimlər briqadası idarə edəcək. Matçın baş hakimi Radu Petresku olacaq. Ona Radu Cinqulaç və Mirça Mixail Qriqoriu yardımçı olacaqlar. Dördüncü hakim funksiyasını isə Marsel Birsan icra edəcək.

Qeyd edək ki, "Olimpiakos" - "Qarabağ" oyunu yanvarın 30-da keçiriləcək.

Azərbaycan səfirliyində qalmaqal

Azərbaycanın Yunanıstandakı səfirliyinin birinci katibi Rəhman Şahhüseynlinin vəzifəsindən azad olunması barədə xəbərlər yayılıb. İddialara görə, Yunanıstandakı Azərbaycan səfiri Arif Məmmədov ikinci katib Qafqaz Aslansoyla birlikdə Rəhman Şahhüseynlini döyüblər.

XIN-in mətbuat katibi Ayxan Hacızadə açıqlamasında bildirib ki, Rəhman Şahhüseynli adlı əməkdaş həqiqətdən də Yunanıstandakı səfirliyin birinci katib vəzifəsində çalışıb.

"Onun bu vəzifədə çalışdığı müddətdə diplomatik xidmətə zidd olan bir sıra əməlləri ilə bağlı Xarici İşlər Nazirliyinə məlumat əsasında XIN tərəfindən müvafiq xidməti araşdırma aparılıb.

Bir neçə ay ərzində Rəhman Şahhüseynlidən və digər

dən geri çağırılıb və diplomatik xidmətdə fəaliyyətinə xitam verilib. Ümumilikdə, qeyd edilən keçmiş əməkdaşın XIN-də mərkəzi aparatda da çalışdığı müddətdə bəzi xətərlərə yol verdiyi, bunun nəticəsində ona 2021-ci ilin noyabr ayında töhmət verildiyi məlumdur", - Ayxan Hacızadə deyib.

Qeyd edək ki, səfir Arif Məmmədov bu təyinatla qədar Azərbaycan Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Nəqliyyat siyasəti şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışıb. Daha sonra isə Azərbaycan Dövlət Dəniz və Liman Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri olub.

Bakıda narkotik alverçisi polislərə silahlı müqavimət göstərdi

Yanvarın 28-də Bakı şəhərində narkotiklə əlaqəli cinayətlərə görə axtarışda olan şübhəli şəxs saxlanılarkən polis əməkdaşlarına silahlı müqavimət göstərib.

Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirilib.

Məlumata görə, polis əməkdaşları tərəfindən xidməti tabel silahı tətbiq olunmaqla, evvəllər dəfələrlə məhkum olunmuş 39 yaşlı Aslanov Ceyhun zərərsizləşdirilərək xəstəxanaya yerləşdirilib.

Onun yaşadığı ünvan-dan külli miqdarda narkotik vasitə aşkarlanıb.

Fakta görə cinayət işi başlanılıb, istintaq hərəkətləri aparılır.

Türk Dövlətləri Beynəlxalq Universiteti yaradılır

Özbəkistanın paytaxtı Daşkənddə Türk Dövlətləri Beynəlxalq Universiteti yaradılacaq.

Özbəkistan prezidenti Şavkat Mirziyoyev Daşkənddə Türk Dövlətləri Beynəlxalq Universitetinin yaradılması haqqında fərman imzalayıb.

Yeni ali təhsil müəssisəsində beynəlxalq standartlara uyğun olaraq mühəndislik, tikinti, logistika, IT və proqramlaşdırma, səhiyyə, kənd təsərrüfatı, qida sənayesi, iqtisadiyyat və sosial sahələrdə kadrlar hazırlanacaq.

"2025-2026-cı tədris ilində fəaliyyətə başlayacaq universitetin təhsil sistemi beynəlxalq reytinglərdə ilk 1000 universitet arasında yer alan Türkiyənin ali təhsil müəssisələrinin tədris proqramları əsasında təşkil olunacaq", - sənəddə qeyd olunub.

Universitet Özbəkistanın qanunlarına uyğun şəkildə fəaliyyət göstərəcək. Ali təhsil müəssisəsinin fəaliyyətinin təşkili və əlaqələndirilməsi üçün idarəetmə şurası yaradılacaq.

Ötən il Qarabağa bu qədər pul xərclənib

2024-cü ildə Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərinin yenidən qurulmasına və bərpasına dövlət büdcəsindən 4 milyard 828,5 milyon manat vəsait ayrılıb.

Maliyyə Nazirliyi xəbər verir ki, bu, 2023-cü ilə müqayisədə 13,6 % azdır.

Məlumata görə, il ərzində sifarişçi təşkilatlar tərəfindən müvafiq layihələr üzrə dövlət xəzinədarlıq orqanlarına təqdim edilmiş xərc sifarişlərinin maliyyələşdirilməsi ilə dövlət büdcəsində işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası məqsədilə nəzərdə tutulmuş 4 milyard 855,8 milyon manat vəsaitin 99,4 %-ni sifarişçi təşkilatlar istifadə edib. O cümlədən dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu üçün nəzərdə tutulan vəsaitin isə 98,5 faizi və ya xud 2 milyard 771,1 milyon manatı istifadə olunub.

Banklar kredit faizlərini artırıb

"Son aylar banklar depozitlər üzrə faizləri yüksəldiblər. Bu isə onu deməyə əsas verir ki, verdikləri kreditlərin də faizinə dəyişiklik ediblər. Bankların həm gəlirlərində, həm də xərclərində artım var".

Bunu Bakupost.az-a bankların depozitlər üzrə faizləri yüksəltməsi məsələsinə münasibət bildirərkən iqtisadçı ekspert Xalid Kərimli deyib. Onun sözlərinə görə, depozit faizlərinin artırılması Mərkəzi Bankın apardığı siyasətin nəticəsidir.

"Mərkəzi Bank ötən ilin sonlarında həm likvidlik əmsalına dair tələblər irəli sürdü, həm də bankların məcburi ehtiyat normasını artırdı. Əvvəl bu göstərici 1-2 faiz idisə, hazırda 20 faiz üzərindədir. Mərkəzi Bankın bu addımındakı məqsəd bank bazarında rəqabəti artırmaq idi. Böyük banklar da faiz xərclərini artırıb oldu. Beləliklə, insanlar banklara yönəlməyə başladılar. Nəticələrdən də görünür ki, Mərkəzi Bank öz məqsədinə nail olub".

Yanvarın 28-də nəqliyyat məsələlərinə həsr olunmuş müşavirə keçirilib.

Prezident çıxışında deyib ki, Bakının infrastrukturunun inkişafı üçün son illər bir çox böyük infrastruktur layihələri icra edilib, amma yenə də paytaxtda tıxac müşahidə olunur və problem ildən-ilə artır: "Bunun təbii səbəbləri var. Ölkəmizin, o cümlədən Bakı şəhərinin əhalisi ildən-ilə artır. Əlbəttə ki, vaxtilə yaradılmış şəhər yol infrastrukturunu, o cümlədən metro imkanları bu artımı həzm edə bilmir.

Biz nəqliyyat məsələlərini həmişə diqqət mərkəzində saxlamışıq və son 15 il ərzində Bakı şəhərində bir çox böyük layihələr icra edildi, yeni metro stansiyaları istifadəyə verildi, yol qovşaqları, tunellər, körpülər inşa edildi, yeni yollar salındı. Əgər biz bu işləri görməsəydik, bu gün, ümumiyyətlə, Bakı şəhərində nəqliyyat iflic vəziyyətinə düşərdi. Amma yenə də görürük ki, növbəti böyük bir proqramın qəbul olunmasında böyük fayda olacaqdır. Bu məqsədlə bir müddət bundan əvvəl Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinə dövlət proqramının hazırlanmasına dair müvafiq göstərişlər vermişəm və bir neçə ay ərzində bu proqram üzərində iş aparılıb. Bu gün biz bu məsələləri müzakirə edəcəyik və lazım olan qərarları verəcəyik".

Dövlət başçısı beynəlxalq nəqliyyat xəritəsində Azərbaycanın roluna da diqqət çəkib: "Bu gün Avraşyanın nəqliyyat xəritəsini Azərbaycanı, onun nəqliyyat infrastrukturunu olmadan təsəvvür etmək mümkün deyil. Hazırda bizim ərazimizdən Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri keçir. Bu dəhlizlər üzrə daşınan yüklərin həcmi ildən-ilə artır. Yüklərin daha səmərəli daşınması üçün fiziki infrastrukturla yanaşı, digər addımlar da atılır, o cümlədən rəqəmsallaşma məsələlərinə diqqət göstərilir. Həm Şimal-Cənub, həm Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizləri üzrə indi əlavə tədbirlər görülür. Çünki vaxtilə hesablanmış yüklərin həcmi artıq onu göstərir ki, daha böyük həcmdə yüklər keçəcək. Yeni layihələr arasında Zəngəzur dəhlizini qeyd etmək istərdim. Zəngəzur dəhlizi layihəsi Azərbaycan tərəfindən irəli sürülmüşdür. İkinci Qarabağ müharibəsindəki Zəfərimizdən sonra bu məsələ beynəlxalq gündəliyə, beynəlxalq leksikona salındı və bu gün Zəngəzur dəhlizi artıq dünyada qəbul edilmiş ifadədir tərmindir. Əlbəttə ki, biz bu dəhlizin açılması üçün praktiki addımlar atırıq. Düzdür, Ermənistan tərəfi dörd ildən çoxdur ki, bu məsələ ilə bağlı qeyri-konstruktiv mövqe sərgiləyir, faktiki olaraq 10 noyabr kapitulyasiyasından sonra üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirmir. Orada açıq-aydın göstərilirdi ki, Azərbaycanın əsas hissəsi ilə onun ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında nəqliyyat bağlantısı olmalıdır. Ermənistan isə buna əməl etmir, müxtəlif bə-

"Özləri daha çox itirəcəklər, nəinki biz..."

Prezident İlham Əliyev nəqliyyat məsələlərinə həsr olunmuş müşavirədə Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı önəmli mesajlar verdi

hanelər gətirərək, müxtəlif qeyri-real və cəfəng layihələri ortaya ataraq, sadəcə olaraq, beynəlxalq ictimaiyyətin fikrini çaşdırmaq istəyir, manipulyasiyalarla məşğuldur. Yəqin ki, siz də eşitmişiniz, dırnaqarası "Sülh kəsişməsi" layihəsini ortalığa atıb və indi dünyada bir ölkə qalmayıb ki, o ölkəyə bu layihə təqdim edilməsin. Halbuki bu dırnaqarası layihənin Azərbaycanı iki qəpiklik də qiyməti yoxdur". **Dövlət başçısı deyib ki, Ermənistan, sadəcə olaraq, vaxt uzatmaq, beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmaqla məşğuldur:** "Yenə də Azərbaycana qarşı müxtəlif dairələrdə çirkin kampaniyaların aparılmasına rəvac verilib. Bunun nəticəsində faktiki olaraq bu günə qədər Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi - Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə bizim ən qısa və ən rahat bağlantımız yoxdur.

Düzdür, Naxçıvan Muxtar Respublikasının lazım olan ehtiyaclarını biz müxtəlif yollarla təmin edirik. İlk növbədə, İran İslam Respublikası ərazisindən yüklər və sərnişinlər gedir, digər imkanlarımız da var. Amma onlar iqtisadi cəhətdən daha əlverişsizdir və yol da uzundur. Prinsip etibarilə Gürcüstan, Türkiyə ərazilərindən də bu bağlantı yaradıla bilər, amma ən rahat yol və imkan olduğu halda, əlbəttə ki, bu məsələ prioritet təşkil edir. Bununla belə, biz görəndə ki, Ermənistan tərəfi yenə də özünü qeyri-səmimi aparır, İran İslam Respublikası ilə müvafiq razılaşma əldə edilmişdir və Ermənistanı baypas edən avtomobil körpüsünün tikintisi də, artıq bu layihə də icra edilir və yaqin ki, bu il tamamlanacaq.

İkinci körpü də inşa ediləcək, artıq Naxçıvan Muxtar Respublikasında. Birinci körpü Zəngilan rayonu ərazisində

inşa edilir. Beləliklə, Ermənistan bundan sonra da dalan ölkə kimi davam edəcək və onların tranzit ölkəyə çevrilmə arzuları ilə onların gözlerinde qalacaq. Özləri daha çox itirəcəklər, nəinki biz..."

Dövlət başçısı deyib ki, Azərbaycandan Azərbaycana rahat və azad keçid olmalıdır: "Bu, bizim tələbimizdir və nəzərə alsaq ki, Qərbi Zəngəzur sovet hakimiyyəti bizim əlimizdən 1920-ci ilin noyabrında alıb və Azərbaycan xalqına qarşı cinayət törədib.

Yenidən Bakı şəhərinin nəqliyyat infrastrukturuna qayıdan dövlət başçısı son 20 il ərzində Azərbaycanda nəqliyyatla bağlı görülmüş işlərin bəzilərini ictimaiyyət diqqətinə çatdırıb: "Beləliklə, son 20 il ərzində Azərbaycanda 21 min kilometr avtomobil yolu tikilib və təmir edilib. 335 körpü və yol ötürücüsü, 45 tunel, 163 yerüstü və yeraltı keçid tikilib. İndi bir daha öz sözlərimə qayıdaram. Əgər bu işləri görməsəydik, indi ölkəmizin nəqliyyat infrastrukturunu hansı vəziyyətdə idi, bunu təsəvvür etmək çətin deyil.

Dəmir yolu infrastrukturunu ilə bağlı aşağıdakı işlər görülmüşdür: 1500 kilometrden çox dəmir yolu tikilib, 1800 kilometr təmir edilib, yeni qatarlar və vaqonlar alınıb, 90 kilometrden çox olan Abşeron dairəvi xətti istifadəyə verilib. Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu inşa edilib. Onu da bildirməliyəm ki, bu layihə Azərbaycan dövlətinin təşəbbüsü ilə icra edilmişdir. Biz bu layihəni icra etmək istəyəndə böyük müqavimətlə üzləmişdik. Onu indi mən deyə bilərəm. Xüsusilə Amerika Birləşmiş Ştatları buna etiraz edirdi. Səbəb də yenə də erməni-pərəst siyasətlərində idi. Çünki hesab edilirdi ki, bu la-

yihe Ermənistanı kənarda qoyur. Buna görə ovaxtkı Gürcüstan rəhbərliyinə Amerika dövləti tərəfindən çox ciddi təzyiq göstərilmişdi ki, Gürcüstan buna razılıq verməsin. Biz bir neçə il Gürcüstan tərəfi ilə danışıqlar aparmışdıq və nəhayət razılığa gələ bildik. O cümlədən mən şəxsən Amerika dövlətinin yüksək vəzifəli nümayəndələri ilə bu məsələni dəfələrlə müzakirə etmişdim və bildirmişdim ki, onlar bizə maneə törətməməlidirlər. Bu, bizim üçün strateji layihədir və gələcəkdə bu layihədən digər ölkələr, o cümlədən onların müttəfiqləri də faydalanacaq. Həyat göstərdi ki, hər zaman olduğu kimi, biz haqlı idik. Bu gün Amerikanın Avropadakı müttəfiqləri Bakı-Tiflis-Qars dəmir yoluna çox böyük maraq göstərirlər. Ümumiyyətlə, Azərbaycan ərazisindən keçən yüklərin Mərkəzi Asiyadan Avropaya və əks istiqamətə daşınmasına da böyük maraq göstərirlər. Əgər Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu tikilməsəydi, bütün bunlar tamamilə mümkün ola bilərdi. Biz nəinki Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunu Türkiyə və Gürcüstanla birlikdə razılığa gələrək inşa etdik, hətta o vaxt Gürcüstan dövlətinə bir milyard dollara yaxın çox aşağı faizlə kredit də verdik və faktiki olaraq bu vəsait hesabına Gürcüstan ərazisində işlər görüldü. Azərbaycan ərazisində dəmir yolu müasirləşdirildi və Türkiyə də öz ərazisindəki hissəni inşa etmişdi. Beləliklə, yeni bir yol açıldı, hansı ki, bu gün müxtəlif ölkələrin yüklərini Ağ dəniz istiqamətinə, Avropaya, Türkiyəyə daşıyır. Sonra gördük ki, bu yolun aşırma qabiliyyəti yetərli deyil. Yenə də Azərbaycan vəsaiti hesabına keçən il bu yo-

lun genişləndirilməsi təammlandı və onun daşıma qabiliyyəti 5 milyon tona çatdırılmışdır. Yeni hesab edirəm ki, bu, bizim coğrafiyamızda son illər ərzində həyata keçirilən ən vacib layihələrdən biridir və bir çox ölkələr bundan sonra da bu yoldan faydalanacaq. Vaxtilə Amerika Dövlət Departamentinin o məmurları bizə qarşı çıxırdılar - mən bilmirəm onlar indi haradadırlar, onların adları da tarixdə qalmayıb - amma biz ciddi iradə göstərərək buna nail olduq".

Dövlət başçısı deyib ki, son 20 il ərzində Azərbaycanda səkkiz beynəlxalq hava limanı inşa edilib: "Onların dördü var idi, amma vəziyyəti qənaətbəxş hesab edilmirdi. Bakı, Naxçıvan, Gəncə və Lənkəran hava limanları yenidən quruldu. Lənkəran hava limanı faktiki olaraq istifadə edilmirdi. Amma Bakı, Naxçıvan, Gəncə istifadə olunurdu. Bu dörd hava limanının həm zolaqları, həm terminal kompleksləri ən müasir standartlara cavab verir. Bununla bərabər, dörd yeni hava limanı inşa edilmişdir - Qəbələ, Zaqatala, Füzuli və Zəngilan. Doqquzuncu beynəlxalq hava limanı bu il Laçında istifadəyə veriləcək. Bütün bu hava limanları istənilən ağırlıqda yük və sərnişin təyyarələrini qəbul etməyə qadirdir. Uçuş-enmə zolağı minimum üç kilometr səviyyəsindədir. Beləliklə, indi dediyim kimi, doqquzuncu bu il istifadəyə veriləcək və bu məsələni də tam bağlayırıq".

Prezident vurğulayıb ki, son illər ərzində vacib layihələrdən biri də yeni Dəniz Ticarət Limanının inşasıdır: "Köhnə limanı biz şəhərin mərkəzindən çıxardıq. İndi o ərazidə abadlıq işləri aparılacaq, istirahət zonaları, müxtəlif obyektlər inşa ediləcək. Yə-

ni, bu zona şəhərimizin ümumi inkişafına əlavə töhfə verəcək və vətəndaşlar da bundan faydalanacaqlar. Ağ Şəhər bulvarına bitişik olan bu istiqamətdə master-plan hazırlanır.

Yeni Dəniz Ticarət Limanının birinci fazasının yükəşirə qabiliyyəti 15 milyon ton nəzərdə tutulurdu. Ancaq biz görürük ki, yüklərin həcmi daha çox olacaq. Artıq göstəriş verildi və biz bu ildən işə başlayırıq. Beynəlxalq məsləhətçilər cəlb edildi ki, yeni layihə hazırlansın, təqdim olunsun. Biz limanın imkanlarını 25 milyon tona çatdırmalıyıq və ola bilsin, bu da bizə yetməyəcək. Çünki Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizi üzrə yüklərin həcmi o qədər sürətlə artır ki, biz bu işləri də bu artıma görə etməliyik. Bütün bu nəqliyyat məsələlərini bir mərkəzdə cəmləşdirmək üçün mənim qərarımla bu

yaxınlarda yeni qurum - AZCON qurumu yaradıldı, hansı ki, bütün bu əlaqələndirmə və perspektiv inkişaf planını, o cümlədən sərmayə qoyuluşunu - bütün bu məsələləri nəzərə alacaqdır".

Prezident deyib ki, 2008-ci ildən bu günə qədər metronun yeddi yeni stansiyası tikilib və yeni 10 metro stansiyasının tikintisi nəzərdə tutulur: "266 yeni nəsil metro vaqonu alınıb və bu proses davam etdirilir. Ölkəyə yüzlərlə yeni sərnişin avtobusu gətirilib və bu ildən başlayaraq ilin sonunda elektrobusların yığımı, ondan sonra lokalizasiyanın artımı işləri də başlanacaq. Şəhərimizə artıq 161 yeni elektrik avtobusu gətirilib və yaxın gələcəkdə Bakı sakinləri bunun xeyrinə görəcəklər. Çünki havanı ən çox çirkləndirən nəqliyyat vasitələridir, xüsusilə böyük nəqliyyat vasitələridir. Ona görə biz, əlbəttə ki, bu işdə də insanların narahatlığını nəzərə alırıq".

Prezident sonda deyib ki, yeni dövlət proqramı qəbul ediləcək: "Ölkə üzrə, o cümlədən azad edilmiş ərazilərdə bütün nəqliyyat layihələri bundan sonra da icra ediləcək. Hər şey plan üzrə gedir. Bu ilin İnvestisiya Proqramında da bu məqsədlər üçün lazımı vəsait ayrılıb.

O ki qaldı Bakı şəhərinə və onun ətrafında yerləşən ərazilərə, burada yenə də deyirəm, yeni dövlət proqramının qəbul edilməsi zəruridir. Bu, çox böyük proqram olacaqdır, böyük maliyyə tutumlu proqram olacaqdır. Eyni zamanda ictimaiyyət nümayəndələri də müvafiq dövlət orqanlarına - Prezident Administrasiyasına, Nazirlər Kabinetinə, Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinə öz tövsiyələrini verə bilərlər. Bəlkə biz nəyi isə bu proqrama salmamışıq. Yəni yerlərdən də gələn təkliflər nəzərə alınacaqdır".

□ "Yeni Müsavat"

Türkiyəyə səfər edən Azərbaycan müdafiə nazirinin müavini, Quru Qoşunlarının komandanı general-polkovnik Hikmət Mirzəyev Kilis yaşayış məntəqəsində də (Türkiyənin Suriya ilə sərhədi) olub.

Məlumatla görə, general Mirzəyev və digərləri Türkiyənin Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr Komandanlığı ilə görüşüblər. "Türkiyə Sərhəd Qoşunlarının komandanı Bayraktaroğlu iki ölkə arasında artan hərbi əməkdaşlıq və koordinasiya haqqında məlumat verib və əldə edilən təcrübələri diqqətə çatdırıb", - deyər məlumatda bildirilir.

Qeyd edək ki, Hikmət Mirzəyev yanvarın 24-dən Türkiyədə rəsmi səfərdədir. Görüşlərdə hərbi-texniki, hərbi-təhsil və digər sahələrdə əməkdaşlığın perspektivləri, eləcə də qarşılıqlı maraq doğuran mövzulara dair geniş fikir mübadiləsi aparılıb. H.Mirzəyev ordu generalı Metin Gürak da daxil olmaqla, digər şəxslərlə də çoxsaylı görüşlər keçirib. "Bir müddət əvvəl Azərbaycan rəhbərliyi Türkiyə ilə birlikdə Suriyanın bərpasında iştirak edəcəyini bəyan edib. Göründüyü qədər, Hikmət Mirzəyevin səfəri Bakının Suriyadakı əməliyyatlarda hərbi iştirak niyyətindən xəbər verir", - deyər "Tu-

xarıb. "Azərbaycan Türkiyənin Suriya kürdlərinə qarşı hərbi əməliyyatında iştirak edə bilər", - deyər iddia edib. Sayt "son aylarda Ankara dəfərlə Suriyada Kürdistan Fəhlə Partiyasının bölmələrinə qarşı hərbi əməliyyatlara başlaya biləcəyini bəyan edib", - deyər xəbəri tamamlayıb. Qeyd edək ki, ermənilər Suriya kürdləri ifadəsini qəsdən işlədiblər. Çünki dinc kürdlərə qarşı Türkiyə heç vaxt hər hansı hərbi əməliyyat aparmayıb. Söhbət kürd yaraqlılardan - PKK və PYD terror təşkilatından gedir. Türk düşmənlərinin Hikmət Mirzəyevin səfərindən narahatlığının səbəbi bəllidir. Əvvəla, Suriya erməniləri həmişə Bəşər Əsəd rejiminin "vuran əli" olub. Suriyanın vətənpərvər qüvvələrinə qarşı soyqırımları, terrorları və işgəncə səhnələrini Bəşər Əsəd əsasən ermənilərin əli ilə törədib. Hətta Əsəd rejiminin türmələrindəki cəza-işgəncə qruplarının çoxu da ermənilərdən ibarət olub. Bunu bütün ölkə, o cümlədən də indi hakimiyyətə gə-

General Mirzəyevin Kilis səfəri türk düşmənlərini qorxutdu

Azərbaycan və Türkiyənin hərbi əməkdaşlığının dərinləşməsindən təşvişə düşənlər; **deputat:** "Suriyadakı terrorçu ünsürlərin bir hissəsi İkinci Qarabağ savaşında Azərbaycana qarşı vuruşmuşdu"

böhranın aradan qaldırılmasından tutmuş, orada quruculuq işlərinə dəstək və terrorun kökünün kəsilməsində Türkiyə ilə birgə hərəkət edəcəyi öncədən bəlli idi: "Belə başa düşürəm ki, Azərbaycan təkcə Türkiyə-Suriya sərhədində deyil, qardaş dövlətə qarşı digər ölkələrdən gələn terror təhdidlərinin aradan qaldırılmasında əlindən gələni etməyə hazırdır. Hər halda, cənab Prezidentin sözügedən intervüdəki aşağıdakı sözləri belə bir nəti-

hansı bəd əməllər planlaşdırıldığı bəlli ola-ola tutulmaya-raq Ermənistanla necə gəndərləndikləri haqda xəbər hətta açıq mənbələrdə də var. Yeni ötən əsrin 90-cı illərində hay terrorundan böyük əziyyət çəkən Azərbaycanın özünün də marağındadır ki, onun kökü hər yerdə qazılıb atılsın və bizim bölgədə terrora, terrorçulara yer olmasın".

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin baş mütəxəssisi, politoloq Tural İsmayilov da qeyd etdi ki, Azərbaycan və

Kalın erməni nazirlə Suriyada gizli görüşdü

Ermənistan xarici işlər nazirinin müavini Vahan Kostanyan Suriyada Türkiyə kəşfiyyatının rəhbəri İbrahim Kalınla görüşüb. Bu barədə "Enabluadatel" Telegram kanalı məlumat yayıb. Kanalı iddiasına görə, görüşdə Zəngəzur dəhlizi də müzakirə olunub.

"Ermənistan xarici işlər nazirinin müavini Vahan Kostanyan görüşlənmədən Dəməşqə gedib və orada Suriyanın xarici işlər naziri Əsəd əş-Şeybani ilə tamamilə adi görüşdən əlavə, Türkiyə kəşfiyyatının rəhbəri İbrahim Kalınla daha bir və çox qeyri-adi görüş keçirib. Dialoqun əsas mövzusu Zəngəzur dəhlizinin Ermənistan ərazisindən açılması şərtləridir", - deyər kanal yazıb.

Azərbaycan Ordusu geri çəkiləcək?

"Hərbi və siyasi məsələləri qarışdırmayın". Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi Edvard Asryan jurnalistlərə açıqlamasında belə deyib. "Silahlı qüvvələr yerində dayanmır, onlara verilən tapşırıqlar hazırda sərhəddə olan çağırışçı əsgərlərimiz tərəfindən yerinə yetirilir, müqaviləli əsgərlər isə öz tapşırığını yerinə yetirirlər", - Asryan bildirib.

Demarkasiya və delimitasiya nəticəsində Azərbaycan Ordusunun Cermuka bitişik əraziləri tərk edəcəyi ilə bağlı verilən sualı Asryan belə cavablandırdı: "Mən bu suala cavab verə bilmərəm, demarkasiya və delimitasiya komissiyası məhz buna görə mövcuddur. Demarkasiya və delimitasiya işlərinin nəticələrini izləyəcəyik, onlar hər şeyi göstərəcəkdir".

AB "müşahidəçiləri" sərhədimizdə fəallaşdı

Avropa Birliyinin Azərbaycanla sərhəddə yerləşdirilmiş "müşahidəçiləri" yenidən fəallaşdı. Bununla bağlı yeni görüntülər paylaşılıb.

AB-yə məxsus bir neçə "Toyota" markalı avtomobilə "müşahidəçilər" Ermənistan-Azərbaycan sərhədinə yaxınlaşaraq Qazax istiqamətində ərazilərimizi izləməyə başlayıblar.

"Müşahidəçilər"in fəaliyyəti Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbiçilərinin gözündən yayınmayıb. Onların bizim ərazilərimizi izlədiyi kimi, bizim hərbiçilər də onların fəaliyyətini diqqətə izləyirlər.

ran"ın şərhində bildirilir.

Yada salmaq ki, bir neçə gün əvvəl Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidan da Bakıda olub və dövlət rəhbərliyi ilə görüşüb. "Azərbaycan Türkiyə ilə birgə Suriyada sabitliyə və humanitar məsələlərin həllinə dəstək verəcək". Bunu isə Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Türkiyənin sabiq səfiri Cahit Bağcıni səlahiyyət müddəti başa çatması münasibətilə qəbul edərkən deyib. Görüş zamanı Azərbaycan və Türkiyənin geniş anlamda regional və beynəlxalq təhlükəsizliyə töhfə verən birgə fəaliyyətlərin bundan sonra da davam etdiriləcəyinə dair inam ifadə olunub. Bu istiqamətdə Azərbaycanın xüsusilə Yaxın Şərq və Suriyada sabitliyə və humanitar məsələlərin həllinə qardaş Türkiyə ilə birgə dəstək verməyə davam edəcəyi qeyd olunub.

"Sputnik-Ermənistan" isə daha uzaqgedən nəticələr çı-

lən qüvvələr çox gözəl bilir. Bu səbəbdən bundan sonrakı dövərdə Suriya ermənilər üçün bir cəhənnəmə çevriləcək. PKK-ya gəlincə, uzun illərdir ki, erməni terror qruplaşmaları ilə əməkdaşlıq edir. Bu faktı ki, PKK düşərgələrində həmişə kifayət qədər erməni döyüşçülər olub. Müharibə dövründə minlərlə erməni Ermənistanın vasitəsi və beynəlxalq erməni diasporunun maliyyə dəstəyi ilə Azərbaycanın keçmiş işğal olunmuş ərazilərində, xüsusən də Laçın rayonunda qeyri-qanuni məskunlaşdırılmışdı. Səfərin əhəmiyyəti barədə nə demək olar? Bu səfər konkret nəyə hesablanıb? Azərbaycanın Türkiyə ilə birgə sülhyaratmada iştirakı regional güclərin (İran, Rusiya, İsrail) hansı reaksiyasına səbəb ola bilər?

Deputat Sahib Aliyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Azərbaycanın Suriyada humanitar

cəyə gəlməyə əsas verir: "Türkiyənin bütün digər sərhədlərində də terrorçuluğa yer olmamalıdır. Biz də Türkiyənin müttəfiqi kimi hər zaman istənilən formada onların yanındayıq və bunu Türkiyə tərəfi bilir. Necə ki, Türkiyə istənilən formada, hər bir məsələdə bizim yanımızdadır, biz də onun yanındayıq". **S.Aliyev çox mühüm bir faktı da xatırlatdı:** "Yeri gəlmişkən, Suriyadakı terrorçu ünsürlərin bir hissəsi İkinci Qarabağ savaşında Azərbaycana qarşı vuruşmuşdu. Söhbət Masis Mutanyanın rəhbərlik etdiyi Nubar Ozanyan adına hay terrorçu yığının-dan gedir. Və hay terrorizminə dəstək verənlərin onlardan Azərbaycana qarşı faydalanmağa çalışacaqlarının bəzi əlamətləri indidən görünməkdədir. Ermənistanda gənclərdən terrorçu hazırlayan VOMA və digər təşkilatları kimlərin maliyyələşdirdikləri, bəzi hay terrorçularının

Türkiyə müxtəlif məsələlərdə əməkdaşlıq edir: "İki ölkənin hər bir mənada dərin strateji münasibətləri və qardaşlığı mövcuddur. Eyni zamanda Azərbaycan və Türkiyə hərbi sahədə də geniş əməkdaşlıq imkanlarına malikdir. Digər tərəfdən, bizim beynəlxalq münasibətlərə yanaşmamızda da böyük fikir birliyi mövcuddur. Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması ilə Azərbaycan-Türkiyə hərbi əməkdaşlığı daha da inkişaf edir. Azərbaycan Suriya xalqının rifahını və sabit Suriyanın dövlətçiliyini dəstəkləyir. Təəssüflər olsun ki, Əsəd rejiminin erməni-pərəst despotizmi üzündən Suriya ilə Türk dünyasının münasibətləri zədələnmişdi. Bu gün isə Suriyaya yeni nəfəs gəlib. Azərbaycan Prezidenti vurğulayıb ki, Türkiyə sərhədlərinin yaxınlığında terrorçuların fəaliyyətinə imkan verilməz. Beləliklə, Azərbaycan-Türkiyə müttəfiqliyi fonunda Hikmət Mirzəyevin sə-

fərindən anti-Azərbaycan və antitürk dairələrin "narahatlığı" da gözlənilən idi". **T.İsmayilov qeyd etdi ki, İran da, Rusiya da Azərbaycan-Türkiyə müttəfiqliyinə bələddir:** "İran və Rusiya əgər hansısa formada Suriyada özünü göstərməyə çalışırsa, haqsız formada Azərbaycan və Türkiyənin də Suriyanın quruculuğunda iştirakından narahat olmalıdır. Hər bir halda Mirzəyevin səfəri ilə bağlı manipulyasiya cəhdləri anlamsızdır".

Ermənistan və havadarlarının Türkiyə və Azərbaycanın hərbi əməkdaşlığın-

dan narahatlığı isə anormalıqdır. Ermənistanla hərbi "dillə" danışmaq niyyəti olsa, bunu hər iki ölkəmiz ayrı-ayrılıqda da reallaşdırma bilər, Ermənistanın izi-tozu belə qalmaz. Amma Bakı və Ankara rəsmi İrəvana konstruktiv mövqe sərgiləməyi, 3+3 formatında əməkdaşlığı, Zəngəzur dəhlizini açmağı, kommunikasiyaları blokdan, Naxçıvan bölgəsini blokadan çıxartmağı tövsiyə edir. Məsləhətə qulaq asmasalar...

□ **E.PASASOY,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycan təyyarəsinin Qroznı səmasında hava hücumundan müdafiə sistemləri tərəfindən vurulmasından sonra Bakının hadisə ilə bağlı Moskvaya qarşı haqlı tələbləri, dövlət televiziyasında və ümumilikdə mediada əsaslı tənqidlərin səslənməsi Rusiyanın xoşuna gəlməyib. Rəsmi Moskva qabaqdangəlməlik edərək Azərbaycan mətbuatını Rusiyanın ünvanına əsassız ittihamlar irəli sürməkdə günahlandırır.

Hərgah, xeyli vaxtdır ki, Kremlin nəzarətində olan KİV-lər Azərbaycan əleyhinə qarayaxma kampaniyası aparır, təyyarənin vurulması ilə bağlı həqiqət ortada olduğu halda, gah "quş sürüsü", gah pilotun Aktauya uçmaqla bağlı müstəqil qərar verdiyi kimi absurd versiyaları hələ də tirajlayırlar. Lakin bu informasiyalara Azərbaycan narazılıq bildirməli ikən, yanvarın 27-də Moskvadakı səfirimiz Rəhman Mustafayev Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinə dəvət olunub və onu nazir müavini Mixail Qaluzin qəbul edib. Görüş zamanı nazir müavini Azərbaycan mətbuatında Rusiyaya qarşı irəli sürülən ittihamların əsassız olduğunu bildirib. "Yeni Müsavat"ın siyasət şöbəsi yazır ki, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin açıqlamasına görə, son günlər Azərbaycan mətbuatında Rusiyaya qarşı yayımlanan yazılar, eləcə də Bakıda fəaliyyət

məsələlərdən qaynaqlanır. Xüsusilə Rusiyanın Qroznı səmasında AZAL-ın mülki təyyarəsini vurması nəticəsində 38 dinc vətəndaşın həlak olması faktı və Rusiyanın bu məsələdə inadla susması Azərbaycanın əsas narahatlıq mövzudur. Azərbaycan həmçinin Rusiya rəhbərlərinin bu hadisəyə obyektiv münasibət göstərməməsindən və rus mediasının Azərbaycana qarşı qərəzli kampaniyalar aparmasından narazıdır. Rusiya Azərbaycanla münasibətlərə azacıq da olsa önəm verirsə, azərbaycanlıların gözündə "palçığa" düşməməsini istəyirsə, öz səhvlərini qəbul etməli, qəzaya səbəb olan təyyarə insidenti ilə bağlı üzr istəməli və zərərçəkmiş ailələrə kompensasiya ödəməlidir.

Ancaq Rusiya XİN-in Azərbaycan səfirini çağırması, ona faktiki olaraq nota verməsi bu ölkənin münasi-

Moskva Bakı ilə münasibətləri niyə gərginləşdirir?

Kremlin 38 dinc insanın qanını batırmaq cəhdləri azmış kimi, səfirimizi çağırır nota verirlər; **Tofiq Abbasov:** "Rusiyaya ayıb olsun ki, öz vətəndaşlarını da öldürdükleri hadisədə belə mövqe tutur"

AzTV-nin İctimai-Siyasi Proqramlar üzrə Departamentinin rəhbəri, politoloq Tofiq Abbasov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Rusiya mətbuatında Kremlin tapşırıqlarını icra edən resurslar var və bunu Qaluzin çox yaxşı bilir: "Əvvəla, mediada aparılan kampaniyalara gəldikdə, məsələyə Qaluzin səviyyəsində məmur yox, Lavrova cavab versin ki, heç öz mətbuatınıza baxırsınız mı? Əgər Lavrov, ya onun köməkçisi Zaxarova desə ki, yox, bizdə azad media

Politoloq Rusiyada həmin qüvvələrin ermənilərin rəhbərliyi olmadan yorulmadıqlarını əlavə etdi: "Xaricdə oturanları da var, Azərbaycan haqda feyk məlumatlar yayırlar. Bəs biz nə etməliyik? Demirlər ki, mətbuatımız azaddır, yaxud sayta dəyə bilmərik ki, bunu niyə yazırsınız?! Ona görə də təbii hiddətdir. Əslində Qorbaçovun dövründən ikili standartlara yol verildi. O zaman bizim səsimizi bo-

Müttəfiqliyə xəyanət edənlər

Və ya Rusiya KİV-ləri Azərbaycana iftira ata bilər, bizim media "Rus Evi"nin əsl fəaliyyəti barədə yazı bilməz?

Bir sıra Azərbaycan KİV-lərində yayılan bir məlumat Kremlin xoşuna gəlməyib. Belə ki, yerli mediada Bakıda "Rus Evi" adı altında Rusiya xüsusi xidmət orqanlarının ("Rossotrudniçestvo") fəaliyyət göstərməsi barədə məlumat yayılıb.

Bununla bağlı Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Mixail Qaluzin Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Rəhman Mustafayevi görüşə dəvət edərək, Rusiya Federasiyasına qarşı irəli sürülən ittihamların əsassız olduğunu bildirib.

Qaluzin və Mustafayevin görüşündən sonra Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) bəyanatında deyilir: "Azərbaycan KİV-lərində son vaxtlar Rusiya əleyhinə çıxan bir sıra nəşrlər, eləcə də Bakıda "Rus Evi"nə qarşı dezinformasiya kampaniyası ilə bağlı çaşqınlıq ifadə olunub".

Maraqlıdır ki, arqument kimi Qaluzin Azərbaycanla Rusiya Federasiyası arasında münasibətlərin 2022-ci il fevralın 22-də imzalanmış Moskva bəyannaməsində nəzərdə tutulan strateji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik ruhunda inkişaf etdirilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Qaluzin Rusiya ərazisində ermənipərəst KİV-lərin fəaliyyət göstərməsindən xəbərdardır mı? Onlar hər gün Azərbaycana çamur atır, Azərbaycan xalqını təhqir və böhtana məruz qoyur, bizi bütün günlərdə ittiham edirlər. Bu ermənipərəst KİV-ləri sadalamağa ehtiyac yoxdur, çünki Rusiya hakimiyyətinin özü də baş verənlərdən xəbərdardır və üstəlik, bu nəşrlərin anti-Azərbaycan fəaliyyətinə nəzarət edir və istiqamətləndirir.

Biz hələ "Rusiya Erməniləri İttifaqı" ictimai təşkilatının fəaliyyətini demirik. Bu təşkilatın rəhbəri, Azərbaycan tərəfindən beynəlxalq əxtarişə verilmiş Ara Abramyan vaxtaşırı Azərbaycan əleyhinə bəyanatlar verir.

Bundan əlavə, Rusiya dövlət büdcəsindən maliyyələşən və aktiv anti-Azərbaycan yönümlü olan "Sputnik" informasiya agentliyinin Ermənistan bölməsinin Rusiya redaksiyasının fəaliyyətini misal çəkmək olar. Üstəlik, bu nəşr yaxın vaxtlara qədər Azərbaycanla informasiya müharibəsinin önündə gedirdi. "Sputnik"ın baş redaktoru Marqarita Simonyan isə vaxtilə Rusiyanın Ukraynaya təcavüzünün simvolu olan "Z" hərfinin Qarabağda görünməsindən cılız bir sevinc hissi keçirdi və ağılsızcasına ümidini bildirdi ki, bir gün Azərbaycanın bu ərazisi Rusiyanın tərkibinə daxil olacaq.

Bütün bunlar Moskva bəyannaməsinin ruhuna zidd deyil, Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinə xələl gətirmir və millətlərə nifaq salmır?

Niyə Rusiya KİV-ləri öz auditoriyasına anti-Azərbaycan xarakterli məlumatlar çatdırı bilər, amma Azərbaycan nəşrləri Bakıdakı "Rus Evi"nin əsl fəaliyyəti barədə yazı bilməz?

□ Ayna.az

göstərən "Rus Evi"nə qarşı aparılan kampaniyalar narahatlıq doğurub. Nazirlik bu yazıları dezinformasiya adlandıraraq, ittihamların heç bir əsasının olmadığını qeyd edib.

Görüş zamanı həmçinin Azərbaycan Hava Yollarına məxsus təyyarənin 2024-cü il dekabrın 25-də Qazaxistanın Aktau şəhəri yaxınlığında qəzaya uğraması məsələsi müzakirə edilib. Nazir müavini Mixail Qaluzin, faciənin bütün hallarının aydınlaşdırılması üçün rəsmi araşdırmanın başa çatdırılmasının və nəticələrin açıqlanmasının zəruri olduğunu vurğulayıb. Musavat.com səfirimizin nazirliyə çağırılması faktına şərhində qeyd edir ki, təyyarəmizi raketlə vurub, sıradan çıxardan və öz səhvinə itiraf etməyən Rusiya Azərbaycan mətbuatında yayımlanan tənqidi yazılardan narahat olubmuş. Azərbaycanın narahatlıqları isə daha ciddi

bətlərdə qeyri-konstruktiv mövqeyinin və inadkar həyasızlığının göstəricisidir. Azərbaycan mətbuatının bu məsələyə sərt reaksiya verməsi haqlıdır, bundan sonra daha da sərt münasibət sərgilənəcək. Kreml faktiki olaraq 38 dinc insanın qanını batırır. Və biz buna dözməyəcəyik. Narahat olanlar daha da narahat olsunlar. Sadəcə, strateji müttəfiq belə rəftar etmir. Rusiya dost və müttəfiq kimi davranmır. Azərbaycan hər zaman münasibətlərdə səmimidir. Ukrayna konfliktini Rusiyanı sanksiyalara məruz qoyub, lakin Bakı heç zaman koalisiyaya qoşulmayıb. Buna baxmayaraq, təyyarəmizi vuranları cəzalandırmamaq, zərərçəkənlərə təminat verməmək, bu azmış kimi, müştəbəhlik edərək səfirimizi çağırır hansısa "irad"lar bildirmək qətiyyəni müttəfiqliyin ruhuna uyğun deyil.

var, bu yaldandır. Çünki Rusiyada rəsmi tapşırıqla oturdubduzan mətbu orqanlar var". **T.Abbasov qeyd etdi ki, rus mediasında Qarabağdan könüllü gedən ermənilərlə bağlı Azərbaycana qarşı ittihamlar hələ də yağıdır:** "Biz deyəndə ki, ərazilərimizdə separatizm olub, işğalçılıq var idi, buna susurlar, amma hələ də Rusiya mətbuatı yazır ki, guya Qarabağda etnik təmizləmə aparmışıq. Bu prosesdə Rusiyadakı qərbpərəst qüvvələr də iştirak edirlər. Əslində onlar qondarma demokratlardır. Onlar ermənilərin cinayətlərini demirlər, amma Azərbaycanın Qarabağda etmədiklərini yazırlar. Orada müzdlü mətbu orqanlar və təşkilatlar var. Misal üçün, biri Ara Abramyanın "bayquş yuvası"dır. Oradan mətbuata sifarişlər verilir. Bu da Rusiyada Azərbaycana qarşı müəşəkkil şəkildə işləyən media resurslarının olmasını sübut edir".

ğurdular, ermənilərə yer verirdilər. İndi Solovyov kimi mənfur adamları götürək. Bu adam türkofof və islamofobdur. Və saxta məlumatları Rusiyanın dövlət kanalına çıxıb danışırırlar. Bunu Qaluzin görmür, eşitmir? Odur ki, sözü-müzü deyəcəyik, susmayaçağıq".

T.Abbasov təəssüf edir ki, Rusiyanın rəsmi dairələrində olan bəzi "siyasi dəhləzlər" bu addımları ilə erməni sevdası ilə yaşadıqlarını gizlətmirlər: "Elə onların ucbatından ermənilər torpaqlarımıza yerləşdirildi. Sonra da başımıza bəla açdılar, hələ bir indi danışırırlar da. Rusiya bil-məlidir ki, Azərbaycan xalqı təyyarə hadisəsini ağrı ilə yaşadı. Əksinə, Rusiyaya ayıb olmalıdır ki, öz vətəndaşlarının da həlak olduğu, daha doğrusu, öldürdükleri bu hadisədə belə mövqe tuturlar. İndi biz nə etməliyik, susmalıyıq? Bir sözlə, Rusiyadan

olan iddialar yersizdir. Sadəcə, onlar hər iki tərəfin mətbuatına baxsınlar, nəticə çıxarsınlar: sizin cəmiyyətin bizə münasibəti necədir, bizimkilərin onlara necə... Bizdə heç zaman Rusiya cəmiyyətinə nifrət olmayıb".

Həmsöhbətimiz xatırladı ki, Azərbaycan dövlətinin başçısı hər şeyi açıq deyib: "Bir var "örtülü bazar" prinsipi ola, bir də var olduğu kimi aydın şəkildə danışmaq. Dövlət başçısı sözünü çatdırıb. Burada əlavə şərtlərə ehtiyac yoxdur. Biz Rusiyanı hadisəni qəsdən törətməkdə ittiham etmirik. Üstəlik, Rusiya vətəndaşları həlak olub. Sadəcə, təyyarəmizi vurublarsa, zərərçəkənlərin təminatını

ödəməlidirlər. Axı onların ailələri də cavab gözləyir. Yeni siz humanistliyin nə olduğunu bilmirsiniz? (!) Ona görə də məsələni ört-basdır etməklə heç nə dəyişmir. Rusiya Naxçıvan istiqamətində helikopterlərin vurulmasını və Qarabağda sülhməramlıların həlak olmasını cavab olaraq yada salır. Əvvəla, biz üzr istədik, üstəgəl, müharibə şəraitində hər şey olur. Ona qalsa, sülhməramlı komandanlar da Vardanyanla işbirliyi qurmuşdular. İndi bu məsələlərə yenidən qayıtmalıyıq? Ona görə də Rusiyanın təyyarə hadisəsində məsuliyyəti var və bundan qaçmaq olmaz".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Səməd Seyidov

Qazağın deputatı azad edilən 4 kənddə gördüklərindən danışdı

Azərbaycanla Ermənistan arasında aparılan sonuncu delimitasiya işləri nəticəsində Qazax rayonu istiqamətində 12,7 km uzunluğunda sərhəd xətti müəyyən edilib. Bununla da Qazax rayonunun işğaldakı 4 kəndi - Bağanıs Ayım, Aşağı Əskipara, Xeyrimli və Qızılhacılıın Azərbaycana qaytarılması təmin edilib. Həmin kəndlər 24 may 2024-cü il tarixində Azərbaycana təhvil verilib.

Bəs hazırda həmin kəndlərdəki son durum necədir?

Milli Məclisin Qazağı təmsil edən deputatı Səməd Seyidov Modern.az-a bildirib ki, o, işğaldan azad olunmuş 4 kəndi ziyarət edib:

“Həmin 4 kənd faktiki olaraq 30 il müddətində işğalda olsa da, bir güllə atılmadan azad edildi. Bu kəndlərin qaytarılması Ermənistanın xoş niyyəti deyildi, Azərbaycanın bir qarış torpağı işğalda qalmayacaq. Əminəm ki, qarşı tərəf bunu yaxşı başa düşür. Həmin kəndlərdə təbii ki, olmuşam. Ora getmək üçün xüsusi icazə lazımdır. Ona görə ki, minalanmış sahələr çoxdur. Buna görə də Dövlət Sərhəd Xidməti, icra hakimiyyətimizin nümayəndələri, müvafiq strukturların himayəsi ilə hər bir kəndimizi qarış-qarış gəzdik.

Mən sizə deyim ki, bu 4 ərazi Qazağın ən gözəl kəndləridir. Orada mən şəkillər də çəkirdim. O kəndlərdən Göyəzənə, Odundağına baxanda xüsusi hisslər keçirirdim. Biz həmişə Odundağında ən yüksək zirvəyə qalxaraq, işğal olunan kəndlərimizə baxırdıq və “nə vaxtsa oraları qaytaracağıq” deyirdik. Bu yaxınlarda Ermənistan və Azərbaycan baş nazir müavinlərinin yeni görüşü oldu. Əminəm ki, delimitasiya və demarkasiya prosesi davam edəcək və Azərbaycan hökuməti növbəti addımlar atacaq. Çünki Azərbaycanın yaratdığı reallıqları heç kəs görməzdən gəlmək iqtidarında deyil”.

S.Seyidov görülən işlərdən də danışdı: “Gələcəkdə tikinti işlərindən sonra oralar ən gözəl kəndlərə çevriləcək. Azad olunmuş kəndlərdən köçkün düşənlər uzaqda deyil. Onlar Qazağın digər ərazilərində yaşayırlar. Biz uzağa getməmişik, sadəcə, geri çəkilmmişik. O ailələr geri qayıtmağa hazırdılar və proseslərin hansı istiqamətdə getdiyini bilirlər. Orada evlər də tikiləcək, bərpa işləri də görülməli. Bütcdən artıq bununla əlaqədar maliyyə ayrılıb. Əminəm ki, bu kəndlər ən yüksək səviyyədə Azərbaycanın gözəl guşələrinə çevriləcək”.

Ermənistan Xarici Kəşfiyyat Xidməti 2025-ci ildə Azərbaycan tərəfindən hərbi əməliyyatların başlaması riskini aşağı adlandırır. Eyni zamanda lokal toqquşmaların və eskalasiyaların baş vermə ehtimalı qalır, lakin iki respublika arasında sərhədin müəyyən edilməsi ilə onu azaltmaq olar.

Erməni kəşfiyyatının fikrincə, bu istiqamətdə ən böyük irəliləyişə İrəvan və Bakı arasında ikitərəfli danışıqlar yolu ilə nail olmaq mümkündür: “2025-ci ildə Azərbaycan hərbi əməliyyatlara keçmək barədə siyasi qərarın qəbulundan hərbi əməliyyatların başlanmasına qədər olan vaxt intervalını azaldaraq, öz hücum imkanlarının inkişaf tempini qoruyacaq. Bu kontekstdə Azərbaycan daha çox mobil birləşmələrə keçid, onların ehtiyatlarının hazırlanması, yeni silahların alınması və idxalı, hərbi infrastrukturun təkmilləşdirilməsi istiqamətində işləri davam etdirəcək”.

Sülh danışıqlarda real irəliləyişin olmadığı və ABŞ-da yeni administrasiya fonunda mövcud olan beynəlxalq qeyri-müəyyənliyi nəzərə alsaq, sərhəddə lokal gərginlik və eskalasiya riski hələ də aktualdır. Ermənistanın silahlanması fonunda əslində kəşfiyyatın bu cür açıqlaması aldadıcı maneə də ola bilər. Çünki Ermənistan Silahlı Qüvvələri Kəlbəcər istiqamətində xəndəklər qazmaqda davam edir. Bu barədə “Bez Tormozov” teleqram kanalı foto sübutlar yayımlayıb. Qeyd edilib ki, Ermənistan təxribatçı addımlarından geri çəkilmir və bölgədə vəziyyəti gərginləşdirməyə davam edir.

Digər tərəfdən, Brüssel Aİ-nin Ermənistandakı missiyasının müddətini uzatmaq niyyətindədir ki, bu da sərhəddə əlavə gərginlik deməkdir. Üstəlik, Brüssel bu missiyanın hərbişədirilməsini planlaşdırıb. Caliber.az saytının əldə etdiyi məlumata əsasən, missiyanın mandatının genişləndirilməsi yalnız kəşfiyyat xarakterli deyil, tamhüquqlu hərbi nümayəndəliyə çevrilməsinə səbəb ola biləcək yeni elementləri əhatə edəcək. Bu hərbi bölmələrin Ermənistan-Türkiyə və Ermənistan-İran sərhədləri boyunca yerləşdirilməsi planlaşdırılır. Məqsəd Ermənistandan platsdarm kimi istifadə etməklə bölgədə Aİ-nin hərbi amil olaraq mövcudluğuna şərait yaratmaqdır. Ancaq Ermənistanla sərhəd xətləri hələ tam müəyyənləşdirilməmiş Azərbaycan Aİ missiyasının müddətinin ölkəmizlə razılaşdırılmadan uzadılmasına, onun hərbişədirilməsinə qarşıdır və buna sərt münasibəti göstərib. Bakı ilk gündən bu missiyanın varlığına heç bir lüzum olmadığını qətiyyətlə bildirib. 2022-ci ilin payızından etibarən əvvəlcə 40 nə-

Ermənistan kəşfiyyatının iki yalanı

Düşmən ölkənin iki strukturu şərti sərhəddəki vəziyyətlə bağlı ziddiyyətli məlumatlar açıqladı; Cənubi Qafqazda münəqişə yenidən alovlanma bilərmi?

fərlə Ermənistanla gələn, daha sonra saylarını 138-ə, yekunda isə 209-a çatdıran Aİ heyəti bir neçə dəfə də olsun bölgədəki erməni təxribatlarını qeydə alıb, mövqeyini ədalətli şəkildə ifadə etməyib.

“Sərhəd rayonlarda düşmən qüvvələrinin (Azərbaycan Ordusu nəzərdə tutulur - red.) cəmləşməsi yoxdur, nisbətən sabit vəziyyət qorunur”. Yanvarın 28-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi Edvard Asryan belə deyib. “Bəli, vətəndaşların qorxusu təbiidir, çünki düşmən Ermənistanın suveren ərazisində qalmağa davam edir. Azərbaycanın müdafiə nazirinin militarist bəyanatları həmişə bizi narahat edir, lakin əməliyyat baxımından əhəmiyyətsizdir. Biz həm sərhəddəki vəziyyəti, həm də bəyanatları diqqətlə izləyirik. Biz qarşıma qoyulan vəzifələri yerinə yetiririk, siyasi rəhbərliklə sülh, sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası yolu ilə gedirik və silahlı qüvvələr təkmilləşdirməyə davam edir”, - Asryan bildirib.

Göründüyü kimi, hibrid cəbhədə erməni təbliğatı Azərbaycanı ittiham edir: guya onlara aid ərazini nəzarətə götürmüşük və militarist ritorikada danışırıq, vətəndaşlar qorxurlar... Halbuki xəndək qazan da, avropalı müşahidəçilərə Gorusda döyüş mövqeyində dayanıb “binokl”la izləmək şəraiti yaradan da, mülki missiya adı ilə regiona fransız jandarmasını, alman polisindən etibarən əvvəlcə 40 nə-

Hindistandan silahlanıb müharibə ritorikasını davam etdirən də qarşı tərəfdir. Bununla belə, erməni general sərhəddə nisbi sakitlik olduğuna diqqət cəlb edib. Erməni kəşfiyyatı ilə Baş Qərargahın yaydığı ayrı-ayrı məlumatlar nədən xəbər verir? Cənubi Qafqazda münəqişə alovlanma bilərmi, yoxsa ləng də olsa davam edən sülh prosesi, sərhəd anlaşılmaları inkişaf etdiriləcək?

Hərbi ekspert Ramil Məmmədli “Yeni Müsavat”a qeyd etdi ki, Ermənistan propoqandası Azərbaycanın Zəngəzura guya ordu gücü ilə daxil olacağına fokuslanıb. Onun sözlərinə görə, bölgəyə cəlb edilən Qərb qüvvələri də dəhlizin açılmasına əngəl yaratmağa hesablanıb: “Erməni təbliğatı maşını dayanmadan işləyir ki, güc yolu ilə dəhlizə girəcəyik, sonra Rusiya Federasiya Təhlükəsizlik Xidməti koridora nəzarət edəcək, bununla da üçtərəfli sənədin 9-cu bəndi icra olunacaq. Hərçənd bu “qara piar” blefidir və Azərbaycan Zəngəzur dəhlizinə iqtisadi perspektiv kimi baxdığı üçün hərbi variant nəzərdən keçirilmir. Bunu prezident də daha əvvəl bəyan edib ki, biz ora tankla deyil, maşınlarla qayıdacağıq. Üstəlik, biz hansısa qüvvələrin arzularını ifadə etmirik. Ancaq Ermənistan çeynənmiş tezisində dayanıb “binokl”la izləmək şəraiti yaradan da, mülki missiya adı ilə regiona fransız jandarmasını, alman polisindən etibarən əvvəlcə 40 nə-

Ermənistanla gəlmək planı, Kəlbəcər və sərhədin digər istiqamətlərində xəndəklər qazılması, istehkamlar yaradılması da məhz bu prosesin bir hissəsidir. Yeni Qərb Ermənistanla yerləşdikcə, dəhlizin açılması mürəkkəbləşir və Rusiyanın koridora kontrol etmək imkanları zəifləyir. Mən kəşfiyyat xidmətinin də, Baş Qərargah reisinin də bəyanatlarındakı ziddiyyətli sözləri belə qiymətləndirərdim”.

Hərbi ekspert vurğuladı ki, Azərbaycan hərbi gərginlikdə maraqlı deyil, Ermənistan da bunun bədaləninə olacağını dərk edir: “Sadəcə, bu hesabatlarda və bəyanatlarda Azərbaycanı günahkar çıxarmaq səyləri var. Yeni ritorika ondan ibarətdir ki, guya Bakı hərbi toqquşmalarda maraqlıdır. Ermənistandan yana olan Qərb mərkəzləri də oxşar mövqedən çıxış edirlər. Amma güman etməm ki, genişmiqyaslı hərbi qarşıdurmalar olsun. Hər hansı lokal əməliyyatlar isə sülh və delimitasiya prosesinə zərbə vuracaq. Buna imkan verilməməlidir. Nəzərə alaq ki, son vaxtlarda Naxçıvan və Laçın istiqamətində mövqələrimiz atəşə tutulub, amma sonra atışma dayanıb. Bu da daha çox siyasi amillərlə bağlıdır. Həmin ərazilərdə Paşinyanın xarici səfərləri olur, yaxud Rusiya ilə bağlı hansısa proses gedir. Yeni sərhəddə döyüşlər üçün heç bir səbəb görmürəm”.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
“Yeni Müsavat”

“Dövlət kilsənin işlərinə, kilsə isə dövlətin işlərinə qarışmamalıdır”. “Yeni Müsavat” qeyd edir ki, bunu Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan İsveçdə erməni icmasının bir qrup nümayəndəsi ilə görüşü zamanı bildirib. Hökumət və kilsə münasibətlərindəki problemlərə gəlincə, Nikol Paşinyan qeyd edib ki, kilsə şəffaf olmalıdır.

“Hamı hökumətdən şəffafliq tələb edir: hara getdiyinizi, kiminlə və nə yediğinizi, necə nəfəs aldığınızı deyin... Biz də bununla razıyıq. Bu sualları cavablandırmaqdan imtina etmirik. Həm də təkcə biz yox, dostlarımız, qohumlarımız, hətta həyatında heç olmasa bir dəfə salamaşan insanlar da şəffaf davranmalıdırlar. Niyə kilsə də şəffaf ol-

Paşinyan-kilsə savaşı yenidən qızışdı

Baş nazir tarix boyu qana susamış, faşistlərlə əlbir olmuş və revanş hikkəsi ilə yaşayan erməni kilsəsini tam zəiflətmək xətti götürüb, bu dəfə vergi təzyiqlərinə başlayır; İl Qareginlə qarşıdurma gələnləki seçkilərdən sonra daha da güclənəcək

masın?”, - Paşinyan bildirib. Paşinyan bildirib ki, əgər dövlətdə kiməsə nəse satırsa, vergi ödəyirsə, “bəs niyə kilsə şam satanda ödəmir? Amma biz bu pulları büdcəyə göndərmək fikrində deyilik, hamısını son qəpiyinə qədər kilsəyə qaytaracağıq”, - o əlavə edib. Baş nazir həmçinin kilsənin fəaliyyəti dövlətdən ayrıldığı üçün bütün ermənilərin katolikosu İl Qareginin dəyişmək məqsədi güdmədiyini vurğulayıb.

Kilsə ilə hökumət arasındakı qarşıdurma Paşinyan və müttəfiqlərinin 2018-ci ildə küçə etirazları dalğasından sonra hakimiyyətə gəlişi ilə başlayıb. “Məxməri inqilab” ölkəni 20 il idarə edən və kilsə ilə yaxşı münasibətdə olan köhnə qvardiyanı süpürdü. Ermənistanın 44 günlük müharibədə məğlub olması münasibətlərdəki gərginliyi daha kəskin həddə çatdırdı. Belə ki, həmin məğlubiyyətə görə İl Qaregin də hökuməti açıq şəkildə tənqid etdi. Ermənilərin Dağlıq Qarabağı tamamilə tərk etməsi də hakimiyyətlə kilsə arasında münasibəti daha da artırdı. Katolikos “artsax”ın itirilməsinin

əsas səbəblərindən biri kimi “Ermənistan hakimiyyətinin Dağlıq Qarabağıla bağlı yanlış siyasətini” göstərir. Paşinyan hökuməti isə bunlara cavab olaraq Qareginin müharibəçilərinin dövlətdən maliyyələşdirilməsini dayandırdı. Bundan sonra proses kilsənin fırıldaqçı məşğul olması, dələduzluğu, 12 milyon dollar məbləğində ianənin mənimsənilməsi, Qareginin hökumətə qarşı çıxışları ilə davam edib. Baqrat Qalstyanın rəhbərlik etdiyi anti-Paşinyan hərəkatına kilsənin açıq dəstəyi münasibətlərin hansı həddə gərgin olduğunu bir daha göstərdi. Paşinyan isə buna reaksiya verərək “ümumerməni kilsəsi siyasətlə məşğul olmaq istəyirsə, siyasi partiya yaratsın” dedi. Baş nazir vurğulamışdı ki, kilsə ilə dövlətin funksiyalarını qarışdırmaqdan təhlükəli heç nə yoxdur: “Üst-üstə düşən bir çox məsələlərin olmasına baxmayaraq, dövlət və kilsə öz işi ilə məşğul olmalıdır”.

Kilsə və hökumət arasında münasibəti katolikos İl Qareginin Paşinyanla bir müddət əvvəlki söz atışması da sübut edir. Paşinyanın “öl-

kəmizdə Tanrıya inanmayan ruhanilər var” replikasına “Tanrıya inanmayan insan din xadimi ola bilməz” cavabını verib. Paşinyan daha sonra ikibaşlı söz atıb: “Kilsə ilə hökumət arasında münasibətlər yaxşı deyilsə, deməli, kilsənin Tanrı ilə yaxşı münasibəti yoxdur”. Ekspertlərə görə, İl Qareginlə Paşinyan arasında qarşıdurma ən azı 2026-cı ilin iyununda keçiriləcək növbəti parlament seçkilərinə qədər davam edəcək.

“Ermənistan kilsə dövlətidir. Uzun illər kilsə dövlətin həyatında iştirak edib. Bu gün də kilsənin təsiri qalır. Çünki erməni diasporu kilsə ilə həmfikiridir. Amma hakimiyyət “real Ermənistan” deyəndə həm də kilsənin idarəçiliyə müdaxilə etməməsini nəzərdə tutur. Kilsə isə həmişə qan-qadaya çağırır. Halbuki din sülhə dəvət etməlidir. Bu mənada, Paşinyan son 6 il ərzində kilsənin siyasi rolunu xeyli azalda bilib və məsafə saxlayıb” - “Yeni Müsavat”a danışan **Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının sədr müavini Samir Əsədli** bu qənaətdədir. Son olaraq keşiş Baqratin başladığı hə-

rəkatin fiaskoya uğradığını xatırladan S.Əsədli hesab edir ki, bu, Paşinyanın kilsə üzərində qələbəsi və erməni cəmiyyətinin artıq Ecmiədzinə inamının dəfn olunmasının göstəricisi idi. VHP funksionerinin fikrincə, revanşizmin təbliği fayda vermir və yeni erməni nəsli daha müharibə istəmir: “Sözsüz ki, qisas hissi ola bilər. Ancaq irəliləyən baxmağa çalışırlar. Kilsə və Qarabağdan Ermənistan siyasətinə gəlmiş keçmiş klan xalqa yaşatdığını yaşadı. Məlum oldu ki, bu illər ərzində ermənilər nə Cəbrayıl, Zəngilan haradır bilmirlər, nə işğaldan xeyir görüblər. Onların “artsax” mifi də darıxdı. Ona görə də daha kilsə-diaspora-keçmiş klan birliyinə inam yoxdur. Odur ki, əsl Ermənistanda yaşamaq haqda fikirlişirlər. Bu da Qarabağsız Ermənistanıdır. Yeni sərhədlər dəqiqləşir və sülh imzalanır. Kilsə və onun başındakı İl Qaregin isə hələ də utopiya danışır, revanş xülyaları ilə yaşayır. Bundan da Paşinyan istifadə edir və xalqa seçim qoyur”.

Qəzetimizə bu mövzunu şərh edən Milli Cəbhə

Partiyasının sədr müavini Məhəmməd Əsədullazadə isə Erməni Apostol kilsəsi ilə Paşinyanın ulduzlarının hakimiyyətə gəldiyi gündən toqquşduğunu düşünür: “Demək olar ki, kilsə hökumətə təsir etməyə çalışır. Paşinyan isə kilsəni siyasətdən kənarda qoymağa cəhd edir. Kilsə çox çalışdı ki, onu devirsin. Xüsusən keşiş Srbazan qabağa verildi, amma nəticəsi olmadı. Nikolun İsveçdə kilsənin vergidən yayınmış olduğunu deməsi də xüsusi vurğulanmalıdır. O deməkdir ki, Paşinyan yeni təzyiqlərə başlayacaq”.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
“Yeni Müsavat”

Hakimiyyətdə qaldığı hər il 5 milyard ziyan vurur

Ermənistanda nəşr olunan “Hraparak” qəzeti maraqlı iddia ilə çıxış edib. “Yeni Müsavat” xəbər verir ki, erməni nəşri baş nazir Nikol Paşinyanın hakimiyyətdə qaldığı hər il üçün Ermənistana külli miqdarda ziyan vurduğunu bildirib. Qəzet yazır ki, “Nikol Paşinyanın baş nazir kimi vəzifədə qalması Ermənistana hər il 5 milyard dollara başa gəlir”.

Lakin nəşr bu qədər məbləğin konkret olaraq nəyə xərclənməsi və zərərin nədən ibarət olmasının detallarını açıqlamayıb. Yalnız dolayısı ilə bildirib ki, Paşinyan hakimiyyətdə qalması üçün hər il bu qədər pul xərcləyir.

İrəvan bütün tələbləri qəbul edib?

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın qondarma soyqırımı inkar edən mövqeyi İrəvanda müzakirə mövzudur. Ermənistanın sabiq XİN başçısı Vardan Oskanyan bu hadisənin “tarixi faktlara” söykəndiyini iddia edib. O deyib ki, guya Osmanlı dövründə türklər erməniləri “məqsədlilik şəkildə” “məhv etməyə” çalışıb.

Türkoq Ruben Melkonyan isə məsələyə başqa şəkildə yanaşıb. O bildirib ki, Ermənistan hakimiyyəti faktiki olaraq Türkiyənin ilkin şərtlərinin tam paketini qəbul edib. Onun sözlərinə görə, Paşinyanın Ağrı dağından imtina etməsi, gerbi və himni dəyişdirmək üçün addımlar atması və ardından da “soyqırımı”nı inkar etməsi həmin razılaşmanın tərkib hissəsidir.

Karapetyan sayıqladı: “Qarabağı yenə ala bilərik”

Qarabağda terrorçuların təşkil etdiyi qondarma “özünümüdafiə dəstəsi”nin “1-ci ordu komandanı” olmuş Arkadi Karapetyan iddia edib ki, onların hər şeyə gücü çatı bilər. “Bu dünyanı bildiyim üçün bir şeyi açıq deyə bilərəm, döyüşmək istəyirsənsə, sənə silah verən həmişə olacaq”.

Onun sözlərinə görə, kiçik dövlət olmaları heç nəyi dəyişmir. “Biz bir olsaq, kiçik dövlət olmağımız əsas səbəb olmayacaq. Qarabağı da geri alacağıq, hələ Qərbi Ermənistanı da”.

□ **Xəbərləri hazırladı: EMİL**

Yeraltı toyxanalar

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

2011-ci ildə “Bakı metrosunun inkişaf sxemi” adlı rəsmi sənəd açıqlanmışdı. O sənədə görə, 2030-cu ilə qədər metro stansiyalarının sayı 77-yə çatmalı idi. Bəs həmin 2011-ci ildə Bakı metrosunda neçə stansiya vardı, hazırda neçədir? Sırr deyil, yazıram: 26 stansiya idi, indi 27 dənədir. Bir-iki dəne də depo-mepo, gündə 10 nəfər girib-çıxan qeyri-funksional stansiya var, vəssalam.

Özüm qəsdən son cümlədə tirelərin sayını gen-bol elədim. Çünki bizim rəsmi orqanlar üçün yeni metro stansiyası vədi vermək sözlər arasında tire qoymaq qəddər yüngül, asan, boş bir hərəkətdir. Söz verirlər, tikmirlər.

Doğrudur, hələ 2030-cu ilə qalır, rəsmi orqanlar deyər ki, tələsməyin, vədimiz yerinə yetəcəkdir. Ancaq 13 ilə 2 stansiya tikən hökumətin qalan 5 ilə 50 stansiya tikəcəyinə (77-27=50) inanırsınızsa, təbrik edirəm, xoşbəxt adamsınız, əsl layiqli vətəndaşsınız. Növbəti dəfə namizədiyinizi verin, bəlkə deputat qoydular.

Bəs bu metro tikintisi niyə belə çətin işə dönüb? Səbəb ilk növbədə korrupsiyadır. Metronun indiyə qədərki bütün müdirlərinin adları müxtəlif yeyinti işlərində hallanıb. Lakin cəza alan olmayıb. Hətta biri vardı, ölüb deyər adını çəkmirəm, MTN generalları 3 milyon dollarını reketlik üsuluyla qapazlayanda demişdi ki, bunu 44 illik maaşını toplayaraq əmələ gətirib. Keçən il qovulan müdiri Hesablama Palatası damğalayıb, deyir gediş qiymətləri şişirdilib, yeyinti var və sairə.

Ancaq yeyinti metro stansiyalarının özülü qoyulandan başlayır axı. Bunu görmək üçün böyük durbinə ehtiyac yoxdur. Metronun əsas funksiyası nəqliyyat olmağdır, bizim metro isə elə tikilir, sanarsan Versal sarayı, ya da Luvr muzeyidir. Bəd ayaqda şadlıq sarayı. Hər stansiyanın çıxışında mənasız, yersiz nəhəng binalar, piramidalar ucaldılır, nəticədə o biri stansiyanı tikməyə pul çatmır. Misal üçün, “İçərişəhər”, “Avtovağzal” və “Koroğlu” stansiyaları üzərindəki piramidalar nəyi ifadə edir, bilən varmı? Biz Misirdə yaşayıyıq, yoxsa metrodan mason lojaları açılıb?

O cümlədən stansiyaların çıxışları zövqsüz, “palatka” estetikasında düzəldilir. Örnək üçün, “8 noyabr” stansiyasının çıxışlarındakı əyri, soxulcana bənzər, plastik örtüklü konstruksiya olduqca çirkindir. Sanki çıxışın başına selofan kulok keçiriblər, külək üfürüb şişirdib (belə örtüklərdən Bakıda çoxdur, biri də Ukrayna dairəsində yerüstü keçidin üzərindədir, oranı bərbad göstərir). Guya orada camaat metrodan birbaşa küçəyə çıxsın, nə olacaq? Nuh tufanı aparacaq, ya tornado ya qurban gedəcəyik? Misal üçün, “Qarayev”, “Neftçilər”, “Gənclik” və sairə stansiyalarda çıxışlar sadədir, üstündə “palatka” qurulmayıb, kimin üzüyünün qaşı düşüb? Sivil dünyada çox şəhərlərdə metro çıxışı küçənin ümumi mənzərəsindən heç fərqlənmir. (Paris, Hamburq, Kiyev və sairəni misal göstərə bilərəm).

Harasa asfalt yol çəkmək lazımdırsa, bizdə onu da fısıqırıq, qalaktikalararası projeye çevirmək xisləti var. Füzulidə “Zəfər yolu”nun ilk 48 kilometrlik hissəsi neçə zolaqlıdır, xəbəriniz varmı? 6 zolaqlıdır! 30 metr. Təsəvvür elə. Sanki təyyarə uçuş zolağı tikiblər. Oradakı hazırkı avtomobil-sərnişin axınlarına (o cümlədən yaxın yüz il ərzində) maksimum 4 zolaq bəs edirdi. Müqayisə üçün: Bakıda Zığ-Hava limanı yolu da 6 zolaqlıdır və çox zaman boş olur. Füzulidə elə gərgin trafik gözləyirsiniz?

6 zolaq yol tikilir, gedən-gələni olmur... Üstəlik, sivil dünyada istənilən nəqliyyat projesinin ətraf mühitə, təbiətə təsirləri nəzərə alınır. Yolum mənasız yere enli götürülməsi təbiətin qoynuna asfalt damğa basmaqdır. Nə qədər faydalı torpağı qazmaq, qaşımaq, erroziyaya uğratmaq deməkdir. Hələ çay axmayan yerdə tikilən körpüləri, qırılan meşələri, sökülən yamacların gələcəkdə sürüşmə yaradacağını demirəm.

Asfaltlamaq üçün azad eləmişikse, sözüm yoxdur.

Bu gün Azərbaycanda bələdiyyə seçkiləridir. Artıq seçkilərlə əlaqədar seçkiqabağı təşviqat kampaniyası başa çatıb. Prosesin aparılmasına yanvarın 6-dan başlanıb və proses yanvarın 28-i saat 08:00-da dayandırılıb. Məlumat üçün bildirək ki, seçki məntəqələri şəhər saat 08:00-da açılacaq və səsvərmə prosesi saat 19:00-da yekunlaşacaq. Seçkilərdə səs verəcək seçicilərin sayı 5 milyon 961 min 987 nəfərdir.

“Azərbaycanda 685 bələdiyyəyə 8 071 bələdiyyə üzvü seçiləcək”. APA xəbər verir ki, bunu Mərkəzi Seçki Komissiyasında keçirilən mətbuat konfransında MSK sədri Məzahir Pənahov deyib. O bildirib ki, seçicilər 5 846 məntəqədə səs verəcəklər: “Ümumilikdə 118 seçki dairəsi hüduqları çərçivəsində 685 bələdiyyə var. 125 seçki dairəsindən 7-si tamamilə məcburi köçkün dairələridir ki, onlar bu seçkilərdə iştirak etmir”.

Məzahir Pənahov qeyd edib ki, 5734 məntəqədə daimi, 112 məntəqə isə müvəqqətidir: “5846 məntəqədə seçicilərin səs verməsi üçün bütün addımlar atılıb. Seçkilərin keçirilməsinə məsul olan orqanlar işin öhdəsindən yüksək səviyyədə gəlib”.

M.Pənahov bu praktikanın özünü doğrultduğunu da diqqətə çatdırıb: “Beynəlxalq təşkilatlar da buna yüksək qiymət verib. Səsvərmə prosesində pozuntuların olmaması üçün həmin qurumların çox böyük rolu var. Məsul olan tərəflər öz fəaliyyətini ancaq məcəllənin tələbinə uyğun qurmalıdır. Demokratik, şəffaf seçkilərin keçirilməsində atılacaq addımların ideala yaxın səviyyəsindəyik. Seçkilərin demokratik, şəffaf keçirilməsinin əsas tələbi müşahidəçilərin iştirakı və media nümayəndələrinə verilən sərbəstliklə ölçülür. Hər iki şərt Azərbaycanda təmin edilir. 18 yaşı tamam olan istənilən şəxs müraciət edəndə rədd cavabı almadan müşahidəçilərə aparılacaq. Məhz bu seçkilərdə 70 625 nəfər yerli müşahidəçi olacaq. Azərbaycan yeganə ölkədir ki, media nümayəndələri heç bir quruma müraciət etmədən seçkini işıqlandırabilir”.

Məzahir Pənahov Azərbaycanda bundan başqa vebkamera təcürbəsindən istifadə edildiyini və 1000 məntəqədə vebkameranın quraşdırıl-

Bu gün bələdiyyə seçkiləridir

Azərbaycan son 1 ildə üçüncü seçkisini keçirir

dığını xatırladı: “Heç bir beynəlxalq müşahidə missiyası heç vaxt 1000 məntəqədə əvvəldən axıra müşahidə apara bilməz. Beynəlxalq müşahidəçilər olduğu məntəqələrdə də əvvəldən axıra müşahidə apara bilmirlər, fərqli məntəqələrdə olurlar”.

M.Pənahov deyib ki, 16 294 namizəddən 16 238 nəfərin namizədliyi qeydə alınıb. O bildirib ki, imza vərəqələrini qaytaranların 99,7%-i qeydə alınıb: “Bu, çox böyük rəqəmdir. Sonrakı proseslərdə bəziləri namizədliyini geri götürüb və yekunda 16 092 nəfər namizəd kimi qeydə alınıb və onların adı seçki bülletenlərinə daxil edilib. Namizədlərin yarıdan çoxu siyasi partiyaların nümayəndələridir. Seçki bülletenində daxil olan namizədlərdən 8 424 nəfəri siyasi partiya nümayəndəsidir. Ümumilikdə qeydə alınanların 31%-dən çoxu qadınlardır. Bu, sevincindir halıdır. Namizədlərin 82%-i isə ali təhsillidir. Eyni zamanda namizədlərin təxminən 41%-i 21-35 yaş aralığında”.

Deputat Kamran Bayramov “Yeni Müsavat”a bildirib ki, ötən seçkilərdə olduğu kimi, bu bələdiyyə seçkilərində də şəffaflığın, demokratik prinsiplərin təmin olunması üçün bütün zəruri addımlar atılıb: “Milli Məclisdə “Bələdiyyələrin birləşməsi, fəaliyyəti, ayrılması və ləğv edilməsi haqqında” Qanun qəbul edildikdən sonra 3000-ə qədər əhalisi olan yaşayış məntəqəsin-

də 1 bələdiyyə olması qərara alınıb. Bununla da ölkədə bələdiyyələrin sayı təxminən iki dəfə azaldılıb. Mərkəzi Seçki Komissiyasının siyahısına uyğun olaraq, ölkədə 2025-ci il yanvarın 29-da 685 bələdiyyəyə seçkilər keçiriləcək. Həmin bələdiyyələr üzrə ümumilikdə 8 min 71 bələdiyyə üzvü seçiləcək. Adları bülletenlərə salınan namizədlərin sayı isə bundan iki dəfədən çox - 16 mindən artıqdır. Azərbaycanda fəaliyyət göstərən 26 siyasi partiyanın 23-ü bələdiyyə seçkilərində öz namizədləri ilə fəal iştirak edir. 9 qeyri-hökumət təşkilatının təmsilçiləri həm namizəd, həm də müşahidəçi kimi qeydə alınıblar. Bələdiyyələrin sayının azaldılmasına və fəaliyyətinin daha da güclənməsinə xidmət edən qanunların qəbulu bələdiyyələrə inamı artırır. Bələdiyyə seçkilərinə yüksək maraq həm də ondan irəli gəlir ki, insanlar öz ərazilərinin inkişafına diqqət ayrılmasını istəyirlər və bunda dövlətin dəstəyinə arxalanırlar. İnanırıqlar ki, irəli sürülən təşəbbüslər, təqdim olunan layihələr dövlət tərəfindən dəstəklənəcək”.

Deputat diqqətə çatdırıb ki, ölkəmizin seçki praktikasında uzun illərdir müvəffəqiyyətlə tətbiq olunan vebkamera təcürbəsi seçki günü səsvərmə məntəqələrində proseslərin gedişinin internet üzərindən hamı üçün açıq platformada tam şəkildə, arasıkəsilmədən, habelə real vaxt rejimində dünya-

nın istənilən yerindən və heç bir qeydiyyat tələb olunmadan müşahidə etmək imkanı yaradır: “Müxtəlif kateqoriyalı aşkarlıq institutlarının seçki prosesində rahat, asan iştirakı və sərbəst fəaliyyətləri üçün yaradılan hərtərəfli və geniş şərait baxımından Azərbaycan öncül ölkələrdən biridir. Mərkəzi Seçki Komissiyası vebkameraların səsvərmə günü aşkarlığının və şəffaflığın təmin olunmasındakı müstəsna rolunu nəzərə alaraq, qarşıdan gələn bələdiyyə seçkilərində də 118 seçki dairəsi üzrə 1000 seçki məntəqəsində vebkamera quraşdırılmasına qərar verib və həmin məntəqələrin siyahısı rəsmi dərc olunub. Seçki günü internet istifadəçiləri istər ölkə daxilindən, istərsə də xaricdən Mərkəzi Seçki Komissiyasının rəsmi internet sahifəsinə daxil olaraq, heç bir qeydiyyat tələb olunmadan, müasir standartlara cavab verən və ən yüksək görünlü effektivə malik vebkameralar vasitəsilə seçki məntəqəsindəki bütün prosesləri - səsvərməni, səs-lərin sayılmasını və nəticələrin müəyyənləşdirilməsini canlı və fasiləsiz müşahidə edə bilərlər. Bütün görülməli və həyata keçirilən işlər bələdiyyə seçkilərində yüksək seçici fəallığı olacağından xəbər verir. Bununla müstəqil Azərbaycan dünyaya hüquqlu, demokratik dövlət quruculuğuna və azad, şəffaf seçki keçirmək ənənəsinə sadıq olduğunu bir daha nümayiş etdirəcək”.

□ **Cavansir ABBASLI,**
 “Yeni Müsavat”

Yanvarın 27-də Strasburqda Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) qış sessiyası başlayıb. Teodor Russopulos yenidən AŞ PA-nın prezidenti vəzifəsinə seçilib. Erməni Arusyak Julhakyan qurumun vitse-prezidenti vəzifəsinə təsdiqlənib.

Müzakirə olunması gözlənilən məsələlər arasında bir il əvvəl səs hüququndan məhrum edilmiş Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin aqibəti məsələsi də var. Məlumdur ki, (AŞ PA) ötən il yanvarın 24-də Azərbaycan nümayəndə heyətinin 2025-ci ilin yanvar sessiyasına qədər səsvərmə hüququndan məhrum edilməsinə dair qətnəmə qəbul edib.

Qərar dörd əsas səbəbə əsaslanaraq Azərbaycan nümayəndə heyətinin səlahiyyətlərinin məhdudlaşdırılması şəklində qəbul edilib. Bu səbəblər arasında 2023-cü ildə Azərbaycanın AŞ PA məruzəçilərinin Laçın dəhlizinə daxil olmasına icazə verməməsi, insan hüquqlarının pozulmasının davam etməsi, siyasi məhbusların sayının artması və AŞ PA-nı 7 fevral prezi-

mayəndə heyətləri tezliklə əlaqələrin bərpası üçün ümumi dil tapacaqlar", - Bettel əlavə edib.

"Azərbaycanı AŞ PA-dan uzaqlaşdırmaq yanlış qərar idi". "Report"-un Fransa bürosu xəbər verir ki, qış sessiyası zamanı Macarıstandan olan deputat Nemeth Zsolt deyib. Deputat bildirib ki, üzv dövlətləri itirmək AŞ PA-nın maraqlarına cavab vermir. "Bu gün Gürcüstanın nümayəndə heyətinin qurumdakı iştirakını məhdudlaşdırmağı müzakirə edirik. AŞ PA apardığı siyasətə yenidən baxmalıdır. Bundan əvvəl də Azərbaycanın nümayəndə heyəti qurumdan uzaqlaşdırıldı. Bu, yanlış verilmiş bir qərar idi. Biz üzv dövlətləri itirmək əvəzinə, onlarla danışıqları davam etdirməliyik", - o qeyd edib.

Milli Məclisin deputatı

AŞ PA bu gün Azərbaycanla bağlı qərar verə bilər

Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinin hazırkı sədrindən önəmli mesajlar

na münasibətdə haqsız mövqeyini bildirməlidir və rəsmi olaraq Azərbaycanı AŞ PA-ya dəvət etməlidir".

Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin üzvü Hikmət Babaoğlu "Turan"a bildirib ki, Avropa Şurası Parlament Assambleyasın-

norma kimi göstərilir. Ona görə də bizim AŞ PA-da olub-olmadığımız insan hüquqlarında heç bir rol oynamayacaq".

Beynəlxalq münasibətlər üzrə şərhçi Şəhla Cəlilzadə isə məsələyə "Yeni Müsavat"da belə şərh verib: "Aydındır ki, Gürcüstan

BMT QAI-nin məktubunu rəsmi sənəd kimi yaydı

Qərbi Azərbaycan İcmasının məktubu BMT-də rəsmi sənəd kimi yayılıb.

Bu barədə icma bəyanat yayıb.

Qeyd olunub ki, Qərbi Azərbaycan İcması Levon Ter-Petrosyanın 1993-cü ildə Ermənistanın prezidenti qismində verdiyi məlum çıxışı ilə bağlı BMT-nin Baş katibi Antonio Quterreşə məktub göndərmişdi: "Levon Ter-Petrosyan həmin çıxışında etnik təmizləmənin və işğalçılığın Ermənistanın dövlət siyasəti olduğunu təsdiq edir və Ermənistandan azərbaycanlıların qovulmasını tarixi nailiyyət adlandırır".

Bəyanda bildirilib ki, Ermənistanın dövlət siyasətinin irqçi, insanlıq və sülh əleyhinə cinayət xarakterli olduğunu təsdiq edən bu fəvqəladə dəlillə bağlı BMT-nin Baş katibinə ünvanladığı məktub BMT-nin Baş Assambleyasının və Təhlükəsizlik Şurasının rəsmi sənədləri kimi yayılıb.

"Sözügedən məktubumuzun BMT-nin ali orqanlarının rəsmi sənədləri kimi yayılması Ermənistanın sözügedən cinayətlər üzrə məsuliyyətinin beynəlxalq hüquqi müstəvidə təsbit olunması baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir. İcma bu məsələni BMT ilə yanaşı, regional təşkilatların və özlərini insan hüquqlarının müdafiəçiləri kimi təqdim edən beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatlarının diqqətinə çatdırmaq istiqamətində saylarını davam etdirir", - deyə bəyanda vurğulanıb.

dent seçkilərini qiymətləndirməyə dəvət etməkdən imtina-sı vardı. Sənədin 76 deputat lehinə, 10 deputat əleyhinə səs verib, 4 deputat bitərəf qalıb. Yalnız Ukrayna və Türkiyənin nümayəndələri Azərbaycanı dəstəkləyib, qətnəmənin əleyhinə çıxış ediblər.

Yanvarın 27-də Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinin hazırkı sədri, Lüksemburqun xarici işlər naziri Ksavye Bettel Avropa Şurasının fəaliyyət planı çərçivəsində Azərbaycanla əməkdaşlığın bərpasından məmnunluğunu bildirib.

"Nazirlər Komitəsi Assambleyanın Azərbaycan nümayəndə heyətinin səlahiyyətlərini tanımamaq barədə qərarından sonra dayandırılmış Azərbaycan üzrə fəaliyyət planı çərçivəsində əməkdaşlığın bərpasını alqışlayır", - o, Avropa Şurası Parlament Assambleyasının Strasburq sessiyasında çıxış edərkən bildirib.

"Biz dialoq üçün platforma olaraq qalmalıyıq və ümid edirik ki, Assambleya və Azərbaycan parlament nü-

Vüqar İskəndərov bildirib ki, Avropa institutları bir növ xristian klubuna dö-nüb: "Həm Avropa Şurası Parlament Assambleyası, həm Avropa İttifaqı, həm də Avropa Parlamenti özlərinin yürütdüyü xarici siyasətdə bunu açıq-aşkar büruzə verirlər".

Deputat gərginliyin çıxış yollarını da göstərib: "2024-cü ildə qəbul olunmuş qərarlar, qanunların hər biri öz qanuni qüvvəsini itirməli, onun əsassız olduğu bildirilməli və Azərbaycan tərəfi rəsmi şəkildə AŞ PA-nın iclasına dəvət edilməlidir. Bütün qeyd etdiyimiz nüanslar hələlik mövcud deyil. Bu səbəbdən Azərbaycan nümayəndə heyəti AŞ PA-da təmsil olunmayacaq. Təbii olaraq, əgər hansısa fraksiyalar və deputatlar Azərbaycan nümayəndə heyətinin budəfəki iclaslarda iştirakını, təmsilçiliyi məsələsini qaldırsalar, müzakirələr ola bilər. Əsasən burada siyasi qərarın verilməsi vacibdir. AŞ PA bu siyasi iradəni göstərməlidir, Azərbaycan-

da Azərbaycan nümayəndə heyətinin mandatının ləğv olunması təşəbbüsü heç bir halda nə AŞ PA-nın ni-zamnaməsi, nə də insan hüquqları ilə bağlı deyil: "Bu, Azərbaycana qarşı təzyiq məsələsidir və Qərbin bir sıra islamofob mərkəzləri tərəfindən idarə olunur".

Azərbaycanın AŞ PA-da mövcud olub-olmaması məsələsinə gəldikdə, komitə üzvünün fikrincə, belə bir təşkilat varsa, Azərbaycan bu təşkilatla əməkdaşlıq etməyə daima hazırdır və həmişə də hazır olacaq: "Əgər insan hüquqları ilə bağlı Avropa məkanında məsələlərin bir növ koordinatoru rolunda çıxış edən bu təşkilat səmimi olarsa, Azərbaycan onunla əməkdaşlığa həmişə maraqlıdır. Amma məsələ ondadır ki, insan hüquqları Azərbaycan üçün AŞ PA-nın məsələsi deyil, insan hüquqların qorunması Azərbaycan üçün konstitusiyamızda AŞPA-ı da, AŞPA-sız da insan və vətəndaş hüquqlarını qorumaq

azad xarici siyasətinə görə Avropa siyasi elitası tərəfindən cəzalandırılır. Bu, birmənalıdır. Artıq Gürcüstan dövlət rəsmiləri üçün Avropaya viza-sız səyahət rejimi də ləğv olundu. Gürcüstan Parlamentinin spikeri Şalva Papu-aşvili ölkəsi üçün Avropa istiqamətində tarixi proseslərin yaşandığı bu günlərdə Macarıstanda səfərdə idi. Ölkənin parlament nümayəndə heyətinin ilk rəsmi səfərinin Avropa ölkəsinə olması, həmçinin bu səfərin AŞ PA-nın 2025-ci ildəki qış sessiyasının başlanması ilə eyni günlərə "təsədüf etməsi" simvoldur. Yeni gürcü xalqının Avropa arzusu, Qərb xəyalı hələ də yaşayır. Sadəcə olaraq, onlar real siyasət aparırlar. Çünki Avro və NATO-inteqrasiya siyasətlərinin nə ilə nəticələndiyini 2008-ci ildə acı şəkildə yaşayıblar. Avropa 2008-ci ildə etdiyi kimi, indi də Ukraynada yaşanan dəhşətli müharibə fonunda Gürcüstana heç bir təhlükəsizlik təminatı verə bilməz. Odur ki, Gürcüstan Rusiya ilə münasibətlərin

normallaşması və eyni zamanda Avrointegrasiya prosesinin 2028-ci ilədək təxirə salınması ilə orta yolu seçmək qərarı aldı. Bu, həm də Avropa siyasətçilərinin qeyri-legitim, qeyri-hüquqi davranışlarına bir dövlət reaksiyası idi. Al-nin 8 dövlətinin (Almaniya, Fransa, Polşa, Litva, Latviya, Estoniya, İsveç, Finlandiya) parlament rəsmiləri Tiflisə gəlib eks-prezident Zurbəşvili ilə birgə insanları inqilaba səsləyəndə, 13 xarici işlər naziri gürcü xalqına birgə müraciət ünvanlayanda, orada ikinci "Maydan"ı formalaşdırmağa və Gürcüstanı yeni regional savaşın və böhranın içərisinə çəkməyə çalışanda qətiyyətlə gürcü xalqının maraqları barədə düşünmürdülər axı. Gürcü xalqı Avropaya inteqrasiyanı vətəndaş müharibəsi, xarici müdaxilə və qanda boğulmaq olaraq xəyal etmir. Odur ki, Al azad birlik olaraq üzv və üzv olmaq istəyən dövlətlərin milli maraqlarına, legitim seçimlərinə hörmətlə yanaşdığı müddətcə öz dəyərlərini qoruya bilər. Hazırda isə biz bu dəyərlərin deqradasiyasını görürük.

Azərbaycan nümayəndə heyətinin də növbəti il üçün fəaliyyətinin dondurulması qərarının qüvvədə qalacağını ehtimal edə bilərik. Həm Gürcüstan, həm də Azərbaycan barədə müzakirə və yekun qərar 29 yanvar tarixində veriləcək. Bu fonda biz həm Gürcüstan, həm Azərbaycanın Avropanın ayrı-ayrı dövlətləri ilə strateji sazişlər imzaladığını, dünyanın müxtəlif ölkələri ilə əməkdaşlığın dərinləşdirildiyini görürük. Həm Azərbaycan, həm də Gürcüstanın Şərq-Qərb dəhlizi üzrə Çinlə artan iqtisadi əməkdaşlığı, Şimal-Cənub dəhlizinin inkişaf etdirilməsi üçün isə AŞ PA sessiyası ilə yenə eyni günlərə təsadüf edən vaxtda Gürcüstanın BƏƏ-dən 6 milyard dollar investisiya sazişini qazanması onu göstərir ki, Cənubi Qafqaz ölkələri, o cümlədən bu regionda maraqlı olan qonşu dövlətlər, həmçinin Çin regionu Qərb maraqlarının diqqətə alındığı coğrafiya olmağa imkan verməyəcəklər".

□ **Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"**

Kələntərovun hərbi oğlunun məhkəməsi başladı

Rüşvət almaq, qulluq mövqeyindən istifadə etməklə dələduzluqda ittiham olunan Müdafiə Nazirliyinin N saylı hərbi hissəsinin zabiti, kapitan Rəşid Kələntərovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başlayıb.

APA xəbər verir ki, Gəncə Hərbi Məhkəməsində hakim Vüqar Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə anket məlumatları dəqiqləşdirilib.

Cinayət işi məhkəmə baxışına verilib.

Məhkəmənin baxış iclası fevralın 12-nə təyin olunub.

Qeyd edək ki, hərbi hissələrdən birinin zabiti, kapitan Rəşid Kələntərov ötən ilin iyun ayında saxlanılıb. Bakı Hərbi Məhkəməsinin qərarı ilə barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Daha sonra məhkəmə onun barəsində seçilən həbs-qətimkan tədbirinin ev dustaqlığı ilə əvəz olunması barədə qərar qəbul edib.

Rəşid Kələntərov Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Quru Qoşunlarının İnspeksiya idarəsinin sabiq rəisi polkovnik Saleh Kələntərovun oğludur. O, atasının vəzifəsi və mövqeyindən istifadə edərək hərbi qulluqçuların rüşvət müqabilində xidmət yerlərinin dəyişdirməkdə, təkrar rüşvətləmə və təkrar dələduzluqda ittiham olunur. İstintaqla ilkin olaraq müəyyən edilib ki, kapitan rütbəsi ilə xidmət etmiş Rəşid Kələntərov nüfuzundan və yaxşı əlaqələrindən sui-istifadə edərək hərbi qulluqçuların birdefələlik xidmət yerinin müəyyən edilməsi və digər məsələlərin həlli üçün ümumilikdə 11 min manat rüşvət alıb. Həmin məbləğin 5 min manatını isə dələduzluq yolu ilə ələ keçirib.

Ona Cinayət Məcəlləsinin 311.3.1 (rüşvət alma, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs və ya müəssisəyə dəstə tərifindən) 311.3.2 (təkrar törədildikdə) 178.2.3 (külli miqdarda ziyan vurmaqla dələduzluq) maddələri üzrə ittiham irəli sürülüb.

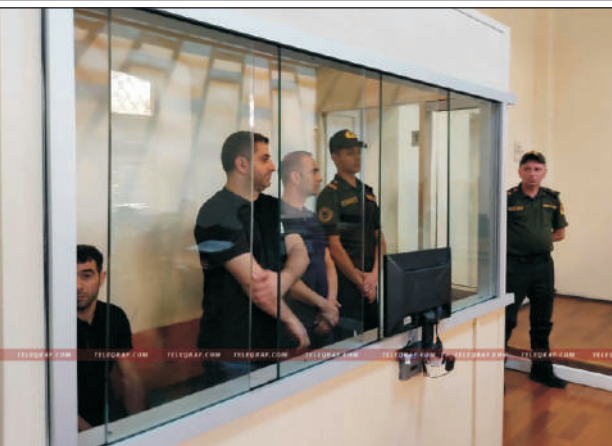
Girov götürülən gəmilərimizdən nə xəbər?

Eritreyada girov götürülən Azərbaycana məxsus gəmilərlə bağlı danışıqlar davam edir.

Bu barədə Xarici İşlər Nazirliyindən bildirilib.

Qeyd edək ki, 7 noyabr 2024-cü il tarixində "Caspian Marine Services B.V." şirkətinin Azərbaycan Respublikasındakı filialı tərəfindən istismar olunan Azərbaycan dövlət bayrağı altında üzən "CMS Pəhləvan", "CMS İgid" və "CMS-3" gəmiləri Süveyş kanalı istiqamətindən Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Abu-Dabi şəhərinə səfəri zamanı hava şəraitinin kəskinləşməsi nəticəsində Eritreya dövlətinin ərazi sularına məcburi giriş edib.

Keçid zamanı Eritreya dövlətinin liman qurumları ilə əvvəlcədən əlaqə saxlanılsa da, məlumat vermək mümkün olmadığından, dövlətin 12 millik ərazi sularına giriş olunduqdan sonra Eritreyanın müvafiq qurumu tərəfindən girişin icazəsiz olduğu vurğulanaraq, sözügedən gəmilər saxlanılıb. Adları qeyd olunan gəmilərdə heyət üzvlərindən 18 nəfər Azərbaycan Respublikasının vətəndaşıdır.

Səhiyyə Nazirliyinin "Respublika Narkoloji Mərkəzi" Publik Hüquqi Şəxsinin baş direktoru işləmiş Elşən Mustafayev və həmin qurumun direktor müavini işləmiş Zamin Əliyevin cinayət işi üzrə məhkəmənin növbəti prosesi keçirilib.

APA xəbər verir ki, bu gün Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Rasim Sadıxovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hakim tərkibinin dəyişdiyi elan olunub.

Daha sonra məhkəmə istintaqı yenilənib və anket mə-

Metro rəisinin işdən

çıxarılmasının səbəbi bəlli olur

Hesablama Palatasının "Bakı Metropoliteni" QSC-də apardığı audit nəticəsində sərnışındaşımanın maya dəyərinin süni şəkildə artırıldığı üzə çıxıb

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Bakı Metropoliteni" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Zaur Hüseynov ötən ilin dekabr ayının 20-də işdən çıxarılıb. Digər sərəncamla Vüsal Yusif oğlu Aslanov "Bakı Metropoliteni"nə sədr təyin edilib.

Həmin vaxt iddialar vardı ki, işində yol verdiyi nöqsanlar, metropolitenin işini lazımi səviyyədə qura bilməməsi vəzifəsini itirməsinə səbəb olub.

Qeyd edək ki, o, bu vəzifəyə 27 fevral 2014-cü ildə təyin olunmuşdu.

Z.Hüseynov 10 ildən artıq müddətdə Bakı Metropoliteninə rəhbərlik etsə də, paytaxt sakinlərinin rahat və ucuz olduğu üçün ən çox istifadə etdiyi nəqliyyatın işində dönüş yarada bilmədi. Bir neçə yeni stansiyanın açılışını (onların tikintisinə əvvəlki rəhbərliyin

vaxtında başlanmışdı) nəzərə almasaq, ötən 10 il ərzində metro təsərrüfatında ciddi yeniliklərin baş verdiyini söyləmək çətinidir. Zaur Hüseynovla bağlı tənqidlər son vaxtlar artmışdı.

Hər gün pik saatlarda stansiyalarda yaşanan dəhşətli sıxıqla bağlı fotolar, videolar sosial şəbəkələrdə və mediada yayılırdı.

Ən maraqlısı isə bundan sonra baş verdi.

Hesablama Palatasının "Bakı Metropoliteni" QSC-də apardığı audit nəticəsində sərnışındaşımanın maya dəyərinin süni şəkildə artırıldığı üzə çıxıb.

Bu barədə Palatadan xəbər verilir.

Məlumatla görə, audit nəticəsində müəyyən edilib ki, sərnışındaşıma fəaliyyəti üzrə subsidiyalar düzgün tən- zimlənməyib. Belə ki, yara-

nan sərbəst vəsaitlər əsaslandırılmadan müzdlü işçilərə fərdi mükafat adı ilə ödənilib. Bu ödənişlər gəlirdən çıxılan xərclərə aid edilərək sərnışındaşıma xidmətlərinin maya dəyərinin artmasına səbəb olub.

Bundan başqa, layihələrin ilkin planlaşdırılması zamanı texniki-iqtisadi əsaslandırılmalar aparılsa da, metro infrastrukturunun inkişafı üçün nəzərdə tutulan vəsaitin

edilib, uzunmüddətli debitor borc yaranıb və cərimələr tətbiq edilməyib.

Audit nəticəsində bəzi hallarda mövcud resursların real dəyərləndirilməsi aparılmadan ehtiyacların qiymətləndirildiyi üzə çıxıb. Bu, bir tərəfdən əlavə dövlət vəsaitinin istifadəsinə, digər tərəfdən isə aktivlərin uzun müddət istifadəsiz qalmasına gətirib çıxarıb.

QSC-nin maliyyə hesabatlarının tərtibi üçün bağlanmış müqavilələr üzrə öhdəliklər icra olunmayıb. Bu da maliyyə hesabatlılığında şəffaflığın tam təmin edilməməsinə, daxili nəzarət və uçot siyasətində çatışmazlıqlara səbəb olub.

Audit nəticəsində 13,6 min manatlıq debitor borcun

Dövlət İnvestisiya Proqramına ümumi adla daxil edilməsi icra prosesində həmin vəsaitin bir hissəsinin istismar xərclərinə yönəldilməsinə şərait yaradıb. Eyni zamanda smeta sənədlərində və müqavilələrdə aparılan dəyişikliklər layihələrin icrasını uzadıb. Audit zamanı layihə-smeta sənədlərinin ekspertizadan keçirilmədən 559,7 min manatlıq işlərin rəsmiləşdirildiyi, 712,9 min manat dəyərində işlərin isə tikinti norma və qaydalarına uyğun olmadığı müəyyən edilib.

Audit dövründə "Bakı Metropoliteni" 262 halda 868,6 min manat məbləğində birbaşa müqavilələr bağlayıb. Bu müqavilələr satınalma metodu tətbiq edilmədən həyata keçirilib, ehtimal dəyəri müəyyən edilməyib və rəqəbat mühiti pozulub. Bununla yanaşı, tender komissiyasının fəaliyyətində boşluqlar aşkar

uçota bərpa olunması, qanunsuz tikinti-quraşdırma işlərinin layihə-smeta sənədlərinə uyğunlaşdırılması və digər nöqsanların aradan qaldırılması üçün aidiyyəti qurumlara tövsiyələr verilib. Həmçinin, layihələrin başa çatdırılması üçün zəruri tədbirlərin görülməsi tələb edilib.

Palata tərəfindən aparılan yoxlama 2024-cü ilin may-iyun aylarında həyata keçirilib və ümumilikdə dövlət büdcəsindən ayrılan 240,1 milyon manat vəsait əhatə edilib.

Sözügedən illər ərzində "Bakı Metropoliteni" QSC-yə Zaur Hüseynov rəhbərlik edib. Qeyd edək ki, "Bakı Metropoliteni" QSC-də aşkarlanan pozuntularla bağlı bir sıra tövsiyələr verilib. Ancaq hələlik hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət edilməyib.

■ **Elşən MƏMMƏDƏLİYEV,**
"Yeni Müsavat"

Narkoloji Mərkəzin baş direktoru və müavinin məhkəməsi başladı

Vəkil ev dustaqlığına buraxılmasını istədi, hakim rədd etdi

lumatları dəqiqləşdirilib. Vəkillər vəsatət verərək prosesin mediaya qapalı keçirilməsini istəyib. Daha sonra vəkil- lər əlavə vəsatət verərək müdafiə etdikləri şəxslərin səh- hətini və himayəsində azyaşlı övladları olduğunu nəzərə alaraq həbs-qətimkan tədbiri- nin ev dustaqlığı qətimkan tədbiri ilə əvəzlənməsini istəyib.

Məhkəmə vəsatətləri tə- nin etməyib.

Prokuror ittiham aktını səsləndirib.

Elşən Mustafayev özünü qismən təqsirli bilib. Zamin Əliyev isə özünü təqsirli bil- məyib.

Proses martın 4-də da- vam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, Azər- baycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin "Respublika Nar- koloji Mərkəzi" Publik Hüquqi Şəxsinin baş direktoru işlə-miş Mustafayev Elşən Hüm- ləbə oğlu və həmin qurumun direktor müavini işləmiş Əli- yev Zamin Sabir oğlunun qa- nunsuz əməlləri barədə keçir- lmiş əməliyyat-axtarış təd- birləri nəticəsində Baş proku- ror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsin- də cinayət işi başlanıb.

İbtidai istintaqla Elşən Mustafayevin vəzifəyə təyin olunduğu 2023-cü ilin aprel

ayından etibarən müavini Zamin Əliyevlə əlbir olub hə- min mərkəzdə işləyən hə- kimlərin gələcəkdə fəaliyyə- tinə maneələrin yaradılma- ması, pasiyentlərin stasi- onar müalicə müddətlərinin uzadılması, onların daha keyfiyyətli müalicə almalrı üçün xəstə sayı daha az olan şöbələrə və ya tək nə- fərlik palatalara qəbul edil- məsi, narkomaniya xəstəli- yindən əziyyət çəkən şəxslərin xüsusi terapiya proqramına qəbul olunması və digər məqsədlərlə ay- rı-ayrı vətəndaşlardan müx- təlif məbləğlərdə pul vəsaiti- ni rüşvət qismində almalrı

na əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Toplanmış sübutlar əsa- sında Elşən Mustafayev və Zamin Əliyevə Cinayət Mə- cəlləsinin 308.2 (vəzifə səla- hiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə səbəb olduq- da), 311.3.1 və 311.3.2-ci (rüşvət alma qabaqcadan əl- bir olan bir qrup şəxs tərəfin- dən və təkrar törədildikdə) maddələri ilə yekun ittiham elan edilərək barələrində müstəntiqin vəsatəti və ibtidai araşdırmaya prosessual rəh- bərliyi həyata keçirən proku- rorun təqdimatı əsasında məhkəmənin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Ermenistanın baş naziri Nikol Paşinyan Sürixdə erməni icmasının nümayəndələri qarşısında çıxışında eyham vurub ki, Osmanlı İmperiyasında 1915-ci ildə erməni soyqırımı ilə bağlı yüz ildən artıqdır səslənən ittihamlar uydurma ola bilər və mövzunun özü də soyuq müharibə başlayandan sonra Moskvadan qaynaqlanıb. “Necə oldu ki, 1939-cu ildə ermənilərin “soyqırımı” gündəmdə olmayıb? Niyə bu gündə 1950-ci ildə ortaya çıxdı? Niyə bu baş verdi? Bunu başa düşməliyik, ya yox? Biz bu mövzulara qarışmalıyıq, ya yox? Biz öz şəxsiyyətimizə nəzarət edirik, ya yox? Bunlar danışılmalı olan məsələlərdir. Bunlar bu problemləri həll etmək üçün anlamalı olduğumuz əsas suallardır. Biz öz tariximizi dərk etməliyik, kimliyimizi dərk etməliyik”, - Paşinyan bildi. Beləliklə, Ermənistan lideri ilk dəfə olaraq “soyqırımı” mövzusunun Moskva tərəfindən geosiyasi kontekstdə İkinci Dünya müharibəsinin bitməsindən və “soyuq müharibə”nin başlanmasından, Türkiyənin Qərb blokuna qoşulmasından sonra istifadə olunduğuna açıq şəkildə işarə edib. Yəni SSRİ bu ideoloji silahı kamalist Türkiyəyə qarşı istifadə edib.

Ermənistanın baş nazirinin Sürixdə erməni diasporu qarşısında çıxışı zamanı Moskvanın siyasi laboratoriyalarında “soyqırımı nəzəriyyəsi” ilə bağlı tezislərini hazırlaması Ankara ilə münasibətlərin normalaşdırılması istiqamətində ısrarlı söylərin davamı kimi də qiymətləndirilə bilər. Məlum olduğu kimi, Ermənistan 2021-ci ildən Türkiyə ilə heç bir ilkin şərt, o cümlədən “soyqırımı”nın tənini və ya bu mövzunun hər hansı formada müzakirəsi olmadan əlaqələr qurmağa çalışır.

Paşinyanın bu açıqlaması müxalifət tərəfindən sərt şəkildə tənqid edilib. Kremlə yaxın Rusiya Erməniləri Birliyi Paşinyanı “sübut edilmiş soyqırımı faktını şübhə altına almaqda” ittiham edən bəyanat yayıb.

Nikol Paşinyan Rusiyaya qarşı olduğu üçün belə deyir, yoxsa Moskva həqiqətən də bu uydurmadan Türkiyəyə qarşı istifadə et-

mək üçün istifadə edib?

Ədalət Partiyasının sədr müavini Mütəllib Rəhimli “Yeni Müsavat”-a şərhində bildirdi ki, Nikol Paşinyan xülyalarla yaşayan Ermənistanı reallıqlarla barışmağa çağırır, buna doğru aparır: “Onun bütün hərəkətləri və siyasəti ona yönəlib ki, erməniləri uydurma iddialardan cəkindirsin. Ermənistan və dünya erməniləri uzun müddətdir uydurma erməni soyqırımı ilə dünyada özlərini məzlum, yazıq xalq kimi göstərməyə çalışır. Onlar bundan istifadə edərək bir sıra güzəştlər, maliyyə yardımları və iqtisadi, siyasi dəstək əldə ediblər. Həm də bu iddiaları supergüclərin əlində zaman-zaman Azərbaycana və Türkiyəyə qarşı bir təhdid vasitəsi kimi istifadə olunub. Lakin uydurma soyqırımı iddiaları Ermənistanə önəmli bir qazanc gətirməyib. Əvəzində qonşularla düşmən münasibət

Türkiyəyə qarşı Rusiyanın şok planı

Moskva saxta soyqırımı iddiasından ideoloji silah kimi istifadə edib

formalaşmış. Ermənistanı Avropa Birliyinə sürükləyən Nikol Paşinyan ölkəsinin başına gətirilən bəlalardan həqiqi səbəblərini də deməyə başlayıb. Paşinyanın dedikləri tarixi faktlara əsaslanır. Belə ki, Rusiya cənub sərhədində özünün təhlükəsizlik buferi kimi həmişə Ermənistanı görüb.

Əsas təhlükənin isə türklərdən gəldiyini və ona qarşı Ermənistanı bir dövlət kimi formalaşdırdığını və qoruduğunu hər kəs bilir. Ona görə də uydurma soyqırımı ifadəsinin dünyada zorakılığı təmsil edən, “Parçala, hökm elə!” şüarını əsas prioriteti hesab edən Rusiyanın məqsədyönlü ideyası

olması inandırıcıdır. Rusiya uydurma “erməni soyqırımı” məsələsini bilərəkdən Türkiyəyə qarşı istifadə etmək üçün gündəmə ermənilərin əli ilə daşıyıb. Bunu ermənilər daha yaxşı bilər və bu ölkənin arxivləri təsdiq edə bilər ki, uydurma soyqırımı iddiası kim tərəfindən ortaya atılıb. Nikol

Paşinyanın dediklərinin ki-fayət qədər əsası var. Əks halda, o, Rusiyaya qarşı belə bir iddianı səsləndirməzdi”.

Ekspert hesab edir ki, Nikol Paşinyanın bu fikirləri daha çox Ermənistanı və erməniləri həqiqətə yaşamağa öyrətmək, həm də inkişafa yönəltməyə xidmət edir: “O, Ermənistanın həqiqi dostunun və düşməninə indiyədək doğru-düzgün müəyyənləşdirilmədiyini bildirməyə də çalışır. Təbii ki, bu zaman Rusiyanın Cənubi Qafqazdakı oyunlarının mahiyyəti də üzə çıxır. Rusiya ifşa olunmasa, Paşinyan Ermənistanı Avropa Birliyinə daşıya bilməyəcəyini başa düşür. Ona görə də vaxtaşırı olaraq həqiqətləri söyləyir. Bununla bağlı ölkəsinin arxivində olan tarixi mənbələrin də üzə çıxarılmasını təmin etsəydi, daha yaxşı olardı”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
“Yeni Müsavat”

İran ABŞ qoşunlarının Azərbaycan sərhədinə gəlməsinə qarşı deyil

Elçin Mirzəbəyli: “Tehranın hətta xeyir-dua verməsi təəccüblü qarşılanmamalıdır”

“**ABŞ Gömrük və Sərhəd Mühafizəsi komandasının Ermənistanə gəlişi konkret ölkə ilə bağlı həssas məsələlərlə bağlı deyil, Ermənistanın sərhəd nəzarətinin səmərəliliyinin artırılması ilə bağlıdır.**”

Bunu Ermənistan xarici işlər nazirinin müavini Paruyr Hovhannisyan bildirib. Onun sözlərinə görə, Ermənistan tərəfi İranla bu mövzuda müzakirələr aparıb və bununla bağlı heç bir narahatlıq ifadə edilməyib. “Mən İran tərəfi ilə razılığa gəlməyimiz üçün heç bir səbəb görmürəm. Münasibətlərimiz görünməmiş yüksək səviyyədədir”, - deyən Ermənistan xarici işlər nazirinin müavini əlavə edib:

Qeyd edək ki, yanvarın 14-də Ermənistan və ABŞ arasında imzalanmış strateji tərəfdaşlıq sazişində əsas razılaşmalardan biri sərhədlərin təhlükəsizliyi ilə bağlıdır. Xartiyaya görə, ABŞ Ermənistanə sərhəd təhlükəsizliyinin təminində kömək edəcək. Həmin sənədə uyğun olaraq, sərhəd

təhlükəsizliyi ilə bağlı amerikalı mühafizə qrupu iş aparmaq üçün ötən həftə Ermənistanə gəlməli idi.

Lakin ABŞ-da yanvarın 20-də Donald Tramp administrasiyasının fəaliyyətə başlaması sabiq dövlət katibi Entoni Blinkenlə imzalanmış sazişin reallaşmasını təxirə salıb. Yeni ABŞ hərbiçilərinin razılaşmaya uyğun olaraq, bir həftə sonra Ermənistanə gəlməməsi Trampın prezidentliyi dövründə bu xartiyanın həyata

keçiriləcəyinə şübhə yaradır. Ona görə də Paruyr Hovhannisyanın açıqlaması rəsmi Vaşinqtona razılaşmanın icrasını xatırlatmaq məqsədi daşıyır. Baş nazir Nikol Paşinyan fevralın əvvəlində ABŞ-a səfəri zamanı Tramp administrasiyası rəsmiləri ilə keçirəcəyi görüşlərdə çox güman ki, sözügedən sazişin həyata keçirilməsini gündəmə gətirəcək. İddialara görə, rəsmi İrəvan ABŞ mühafizə qrupunun İranla sərhəddə yer-

ləşdirilməyəcəyinə dair Tehrana zəmanət verib. Ermənistanın məqsədi ABŞ hərbiçilərini Azərbaycanla şərti sərhəddə yerləşdirməkdir və İran buna razılıq vermiş kimi görünür.

Bu barədə Milli Məclisin deputatı Elçin Mirzəbəyli “Yeni Müsavat”-a şərhində bildirdi ki, İran Ermənistanə, erməni diasporu və erməni lobbisinə Qərblə münasibətlərinin tənziqlənməsində, yola qoyulmasında bir vasitəçi kimi yanaşır.

“Əslində bu gün rəsmi Tehranın Qərbə yönəlik ritorikasının təməlinə heç bir səmimiyyətinin olmadığını hər kəs bilir. İranın savaşı bölgədə Qərbə daha yaxın olmaq üçündür. Bəzən onu diqqətdən kənarda qoyanda qəzəblənir. Amma diqqət yetirəndə isə mövqeyində müəyyən dəyişikliklərin nəzərə çarpması özünü büruzə verir. Bu baxımdan deyə bilərəm ki, bəşər tarixində belə də belə ikiüzlü, riyakar sistem olmayıb və qənaətimə görə, olmayacaq. Bu aspektdən də Amerika Birləşmiş Ştatlarının hərbiçilərinin mühafizə qrupu adı altında de-fakto Ermənistan ərazisinə gəlməsi əslində İran tərəfindən daha öncə də təqdir olunan bir yanaşmadır. Prinsip etibarilə bu gün İran Qərb hərbiçilərinin müşahidə missiyası altında Ermənistan da fəaliyyət göstərməsinə indiyə qədər hər hansı formada reaksiya verməyib. Artıq xeyli müddətdir Avropa İttifaqının müşahidə missiyası Ermənistan da yerləşib. Lakin İran buna da qarşı mövqe nümayiş etdirmir. Biz İranın bu addımlardan xüsusi bir narahatlıq keçirdiyinin şahidi olmamışıq. Çox güman ki, ABŞ-ın Gömrük və Sərhəd Mühafizəsi qüvvələri adlanan bir təsisatının Ermənistanə yerləşdirilməsi ilə bağlı İran daha öncə də diplomatik tə-

maslara keçib və Birləşmiş Ştatlar birbaşa İranı bu məsələ ilə bağlı məlumatlandırıb. Hətta çox güman ki, ABŞ-la Ermənistan arasında müvafiq xartiyanın imzalanmasından öncə İranla danışılıb. Ona görə də bu hadisə İran üçün sadəcə sıradan bir hadisə kimi qəbul edilir. Çünki İran rejiminin bütün tarixi, mahiyyəti belə oyunlar və xəyanətlər üzərində qurulub”.

Deputat hesab edir ki, məsələyə bu aspektdən yanaşsaq, İranın ABŞ hərbi qüvvələrinin Ermənistan-Azərbaycan sərhədində yerləşdirilməsinə də razılıq, hətta xeyir-dua verməsi təəccüblü qarşılanmamalıdır: “Qənaətimə görə, indiki şəraitdə İran əslində hər dəfə “Ermənistanın sərhədləri İranın qırmızı xəttidir” bəyanatını verəndə məhz bu gün həmin o mühafizə qrupunu göndərən tərəfin də mövqeyini ifadə edirdi və edir. Amma mühafizə qrupu və ya nə gəlsə-gəlsin, bu, bölgədəki reallıqların dəyişməsinə zəmin yaratmayacaq. Düşünürəm ki, artıq İran adlı ölkə bölgədə bu xəyanətkar oyunlarını uzun müddət həyata keçirmək potensialına sahib deyil və zaman bunu sübuta yetirəcək”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
“Yeni Müsavat”

Bu il bu fənn müəllimləri sertifikatıdan keçəcək

2025-ci ildə 7 fənnin - tarix, fizika, kimya, biologiya, coğrafiya, texnologiya, informatika müəllimlərinin sertifikatı təşkil ediləcək

Azərbaycanda müəllimlərin növbəti dəfə sertifikatıdan keçəcəyi gözlənilir. Sertifikatın nə vaxt başlayacağı, hansı fənnin müəllimlərinin cəlb ediləcəyi isə rəsmi olaraq açıqlanmayıb.

2025-ci ildə 7 fənnin - tarix, fizika, kimya, biologiya, coğrafiya, texnologiya, informatika müəllimlərinin sertifikatı təşkil ediləcək. Ancaq fənlərlə bağlı yekun qərar hələlik verilməyib. Məsələ ilə bağlı məktəb direktorlarına məlumat verildiyi bildirilir. Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayevin son həftələrdə məktəb direktorları ilə görüşlərdə də sertifikatı prosesinin müzakirə edildiyi, onlara bu barədə tapşırıqlar verildiyi qeyd olunur.

Məsələ barədə qərarı Elm və Təhsil Nazirliyinin Təhsilverənlərin Sertifikatlaşdırılması Şurası verir. Ancaq hələlik şuranın iclası keçirilməyib. Prosesin gecikməsi müəllimlər arasında narazılığa səbəb olub.

Modern.az-a danışan **elm və təhsil eksperti Kamran Əsədov** bildirib ki, təqvim ilində həyata keçiriləcək fəaliyyətlərlə bağlı öncədən planlaşdırma elan olunmalıdır: "Bu istiqamətdə Dövlət İmtahan Mərkəzinin çox yaxşı bir təcrübəsi var. DİM 2025-ci ildə keçirəcəyi müxtəlif imtahanlarla bağlı qrafiki artıq elan edib. Hər kəs özünün işini ona uyğun olaraq müəyyənləşdirir. Baxmayaraq ki, bu insanlar müəllimdir, ancaq onlar təkə ixtisaslarından imtahan verirlər. Eyni zamanda digər kurikulum və tədris materiallarından da suallara cavab verirlər. Ona görə də imtahan vaxtı birmənalı şəkildə öncədən elan olunmalıdır. Hesab edirəm ki, 2-3 ay qalmış imtahan vaxtının elan edilməsi müəllimlərdə müəyyən qədər psixoloji gərginlik yaradacaq".

Ekspert bildirib ki, sertifikatı Azərbaycan təhsil sisteminin inkişafına yönəlmis vacib prosesdir: "Amma bu prosesi sürətlə etmək yaxşı hal deyil, hətta bu qanunvericiliyə də ziddir. Çünki müəllimlərin sertifikatı imtahanları yay aylarında elan edilsə, müəllimlər orta məktəblərdə dərslərdənsə bu imtahana hazırlaşmağa daha çox vaxt ayıracaqlar. Ona görə də biz vaxtı ən azından 7-8 ay əvvəl elan etməliyik ki, müəllimlər də işlərini qura bilsinlər. Onların birdən-birə sertifikatı prosesinə daxil olması tədrisin təşkilində də müəyyən gərginlik yaradacaq. Hesab edirəm ki, biz bu yanaşmanı dəyişməliyik. Bu, çətin proses deyil, onsuz da bütün fənlər üzrə sertifikatı olacaq. Biz elan etməliyik ki, hansı ayda hansı fənlər üzrə sertifikatı olacaq, proses necə təşkil olunacaq. Bunu nə qədər gec etsək, tədrisin gedisinə mane olacağıq".

K.Əsədov qeyd edib ki, Təhsilverənlərin Sertifikatı Şurasının yığılması o qədər çətin məsələ deyil: "Onlar başqa planetdən gəlməyəcəklər, ya da hansısa çətin proses təşkil olunmayacaq. İndiyə qədər ibtidai sinif, Azərbaycan dili və ədəbiyyat, ingilis dili müəllimlərinin sertifikatı olub. Biz növbəti hansı fənlərin imtahanının keçiriləcəyini konkret olaraq elan etməliyik. Tədrisin ən vacib elementi vaxtı düzgün planlaşdırmaqdır. Amma təhsilin idarə edilməsindəki problem ümumi tədrisin təşkilinə də öz mənfi təsirini göstərir".

AMEA Qafqazşünaslıq İnstitutunu niyə bağladı - ilginclik iddialar

Professorlar deyir ki, yeni elmi mərkəzlər qura bilmirik, heç olmasa köhnələri qorumalıyıdık

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Qafqazşünaslıq İnstitutunun ləğvi barədə qərar qəbul edilib. "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bu barədə Qafqazşünaslıq İnstitutunun rəsmi Facebook hesabında yazılıb. "AMEA Qafqazşünaslıq İnstitutu 29 aprel 2015-il tarixində yaradılıb. AMEA Rəyasət Heyətinin 24 yanvar 2025-ci il tarixli qərarı ilə fəaliyyətinə xitam verilib", - deyə səhifədə bildirilib.

AMEA cəmi 18 nəfər elmi işçidən ibarət olan Qafqazşünaslıq İnstitutunun saxlanılmasını məqsədmüvafiq hesab etməyib və onun fəaliyyətinə xitam verilməsi haqqında qərar qəbul edilib.

"İnstitutun Qafqaz tarixi ilə əlaqədar şöbələrinin əməkdaşları Tarix və Etnologiya İnstitutunda, siyasi elmlərə aid olan əməkdaşları isə Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunda yaradılan bu sahələrə aid genişləndirilmiş yeni şöbələrdə elmi tədqiqat işlərini daha əhatəli şəkildə davam etdirəcəklər", - deyə AMEA-dan Modern.az-a verilən açıqlamada bildirilib.

Xatırladaq ki, Qafqazşünaslıq İnstitutunun başlıca tədqiqat istiqamətləri belə müəyyənləşmişdi:

- Qafqaz ölkələrinin daxili və xarici tarixi, siyasi və b. proseslər, onların Azərbaycanı təsiri

- Qafqaz ölkələrinin xarici siyasəti və onun Azərbaycanı təsiri

- Böyük və qonşu ölkələrin, beynəlxalq və regional təşkilatların Qafqaz siyasəti, onda Azərbaycanın yeri

- Qafqaz regionunda münasibətlər, Ermənistanın Azərbaycana qarşı əsassız ərazi iddiaları, hərbi təcavüzü, işğalçılıq siyasəti və nəticələri

- Diaspora və lobbı fəaliyyətləri, dünyanın tanınmış siyasi və ictimai xadimlərinin Qafqaz regionuna dair baxışları

Fəaliyyət sahələri:
- İnstitutun elmi jurnalının nəşri, tərcümə və çap işlərinin görülməsi, fəaliyyətin veb saytda işıqlandırılması, kütləvi informasiya vasitələrində yayılması

- Xarici ölkələrdəki nüfuzlu elmi-tədqiqat mərkəzləri ilə İnstitutun əlaqələrinin qurulması və əməkdaşlığı

- *Beynəlxalq simpozium, konfrans və seminarlarda iştirak.*

Göründüyü kimi, Qafqazşünaslıq İnstitutuna kifayət qədər aktual bir fəaliyyət sahəsi cızılmışdı.

Qafqazşünaslıq İnstitutunun ilk direktoru Milli Məclisin deputatı, professor Musa Qasımlı olub. O, 2015-2024-cü illərdə həmin vəzifədə çalışıb.

Qafqazşünaslıq İnstitutunun hazırkı rəhbəri siyasi elmlər doktoru Ramilə Dadaşova idi. O, 2024-cü il oktyabrın 21-də AMEA Rəyasət Heyətinin qərarına əsasən, Qafqazşünaslıq İnstitutunun direktoru vəzifəsini icra edirdi.

Tarix elmləri doktoru, professor Boran Əziz "Yeni Müsavat"a fikirlərini bölüşüb: "Qafqaz, onun tarixinin, etnoqrafiyasının öyrənilməsi olduqca vacibdir. Çünki bütövlükdə dünya tarixinin vahidliyinə görə qədim insanın yaşayış məskənlərindən biri də Qafqazdır. Bu baxımdan Qafqaz tarixini, mədəniyyətini, etnoqrafiyasını hərtərəfli öyrənmədən dünya tarixinin bütövlüyü yarımçıq qalmış olur. Azərbaycan da Qafqazın bir hissəsidir. Bu baxımdan Qafqaz tarixinin öyrənilməsi ilə bağlı ayrıca elmi mərkəzin açılması çox doğru addım idi. Çünki Qafqazşünaslıq İnstitutunda həm Qədim və Orta Əsrlər tarixi öyrənilirdi, həm də müasir dövrdə Qafqazda yaşayan xalqlar arasında əlaqələrin yaradılması ilə bağlı araşdırmalar aparılıb və təkliflər irəli sürülüb. Xeyli sayda beynəlxalq və respublika səviyyəli konfranslar keçirilib. Həm də bütövlükdə Türkiyə və tarixən Azərbaycan ərazisi arasındakı əlaqələr, Qafqazdakı xalqların təhlükəsizliyinin və inkişafının əsas qaranlıq olub. Məsələn, orada aparılan araşdırmalar da aydın şəkildə göstərir ki, Azərbaycan və Türkiyə arasındakı əlaqələr, Qafqazda yaşayan hansısa xalqın bu torpaqlardan qovulmasına, soyqırımına məruz qalmasına və ya onlara aid olan maddi mədəniyyət abidələrinin tamamilə məhv edilməsinə gətirib çıxarmayıb. O baxımdan çox doğru araşdırmalar aparılır. İndiki dövrdə institutun ləğvi bir qədər qaranlıq qaldı. Könül istərdi ki, o ləğv olunmayıbdı, əksinə, geniş araşdırmalar aparılmasına şərait yaradılırdı. Amma oxuduğuma görə oradakı elmi işçilər Tarix İnstitutuna cəlb olundu. Yəqin ki, bu zamana kimi onların qurduğu o fundamental dağılmayacaq".

BDU-nun professoru, Əməkdar jurnalist Qulu Məhərrəminin də mövzu ilə bağlı fikirləri diqqət çəkir: "Əlbəttə, arzu olunan idi ki, akademiyanın Qafqaz üçün əsas xüsusiyyətlərini inkişaf etdirdisən, imkanlarını genişləndirdisən, elmi problemləri dərinləşdirdisən, beynəlxalq əlaqələrini artıraraq nüfuzlu bir elmi qurum kimi tanınsın. Amma hadisələrin gedişatı göstərir ki, ölkədə yaradıcı elmi qurumların bağlanması tendensiya müşahidə olunur və bu mənada Qafqazşünaslıq kimi elmi tədqiqat institutunun da ləğv olunması bu sıradadır. Əlbəttə, mən ilk növbədə təəssüflənirəm, çünki bir qurum yaratmaq, onu forma-

laşdırmaq və elmi səviyyəyə çatdırmaq asan məsələ deyil. İnstitutun bəzi nəşrləri, tədqiqat istiqamətləri ciddi şəkildə rəğbət doğururdu. Görkəmli alimlərin orada olması da müəyyən imidə doğururdu. Amma indi proseslər yalnız təəssüf doğurur. Ümumiyyətlə, elə qurumlar mövcuddur ki, onların bağlanması və ləğvi çox təəssüf hissi yaradır. Məsələn, Azərbaycan Tərcümə Mərkəzi kimi ciddi qurumlar uzun müddət yaradıcılıq ənənələri formalaşdırıb və kollektiv-intellektual mühitin inkişafına mühüm töhfə verib. Bu mərkəzlərin bağlanması insanı təəssüfləndirir. Yeni yeni bir qurum yaratmaq heç də asan məsələ deyil. Bu günlərdə çox vaxt təkliflər səslənir ki, məsələn, bəzi universitetlər bağlansın, bəzi strukturlar ləğv olunsun. Lakin bunlar sadə qərarlar deyil. Məsələn, Sovet İmperiyası dövründə Azərbaycanda elə mühüm qurumlar yaradılıb ki, onları biz müstəqil dövrdə yarada, formalaşdırma bilməzdik. Bunun üçün həm vəsait, həm də elmi və intellektual səviyyə nümayiş etdirilib. Müəyyən təşkilati işlər görüldü və formalaşdırılıb. Ona görə də bu gün həmin qurumların qədrini daha yaxşı bilməliyik, onlardan səmərəli istifadə etməliyik. Təbii ki, yenedənqurma işləri aparılmalıdır, elmi tədqiqat institutları inkişaf etdirilməli, dünyadakı ən önəmli elmi trendlərə uyğunlaşmalıdır. Təəssüf ki, bu vacib məsələlər həyata keçirilmədikdə, bu qurumların bağlanması aktual olur".

□ **Afaq MİRƏYİQ,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanda dini mövzular çox müzakirə edilərsə də, din adamları ictimaiyyətə hər keçən gün daha da qapalı olmağa başlayıb. Modern.az saytı bir neçə din xadimindən müsahibə almaq üçün müraciət etsə də, həmin şəxslər müsahibə vermək üçün Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsindən icazə almalı olduqlarını, sualları əvvəlcədən onlara göndərməyi xahiş ediblər. Bir neçə gün sonra isə komitənin müsahibəyə icazə vermədiyini qeyd ediblər.

Dini Komitə bu qadağa aydınlıq getirilmək istəməyib. Nəticədə müşahidələr onu deməyə əsas verir ki, əsas vəzifəsi qanun çərçivəsində dini təbliğ etmək, onu qorumaq, dinlər arasında birlik yaratmaq olan komitə ölkədə dini savadsızlığın yaranmasına şərait yaradır.

Dini məsələlər üzrə mü-təxəssis Kənan Rövşənoğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, din xadimlərinin işi dini, İslamı təbliğ etməkdir. Onun sözlərinə görə, komitə qadağanın səbəbini açıqlamalıdır: "Komitə qanunla din xadimlərinin təyinatını həyata keçirir. Lakin dövlət qurumunun din xadimlərinə bu qədər müdaxiləsi konstitusiyaya uyğun deyil. Din xadiminin mətbuata danışmasının komitəyə hansı zərəri var ki? Komitə bununla bağlı izahat verməlidir. Din xadimlərinin fikir və ifadə azadlığı məhdudlaşdırılır. Dövlət qurumunun din xadimlərini təyin etməsi, maaş verməsi, görünür, onları idarəetmə funksiyasını əldə etməsinə səbəb olur. Bu da bugünkü nəticələrə gətirib çıxarır".

Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin üzvü, deputat Ceyhun Məmmədov deyib ki, rəsmi şəxslər və dövlət qurumları mətbuata münasibətdə fəallıq göstərməlidirlər: "Din xadimi və ya dövlət qurumu məsələyə münasibət bildirməyə qeyri-peşəkarlar insanları yanlış istiqamətə aparır. Bu isə ümumi apanılan işə mənfi təsir göstərir. Bu gün atılan addımlara, görülən işlərə baxmayaraq,

Din adamlarına mediaya danışmaq yasağı

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi bu qadağanın səbəbini açıqlamır - dini ekspertlər nə deyir...

Azərbaycanda dini maarifləndirmənin səviyyəsi o qədər də yüksək deyil. İnsanlarda hələ də din haqqında düzgün təsəvvürlərin olmadığını görürük. Ona görə də bu sahədə çox işlər görülməlidir. Birmənalı olaraq da rəsmi strukturlar daha fəal iş ortaya qoymalıdır ki, yanlış təsirlər güclənəsin. Azərbaycan vətəndaşları məlumatları rəsmi qurum və din xadimlərindən asanlıqla almalıdırlar. Biz əgər ölkəmizə qarşı aparılan zərərli təsirləri aradan qaldırmaq istəyiriksə, din xadimlərinin, axundların, imamların fəal olması çox önəmlidir. İrənin bir sıra din xadimlərinin ölkəmiz əleyhinə fikirlər səsləndirdiyini gördük, o şəxslərə öz din xadimlərimiz fəal şəkildə cavab verməlidirlər. Ümumilikdə, bu şəxslərin mətbuata açıq olması daha faydalıdır. Bütün müsəlman ölkələ-

rində daxili-ictimai sabitliyi pozmaq üçün din amilindən məhərdetmə istifadə edilir. Dini sahəyə həssas yanaşmalıyıq ki, ölkənin təhlükəsizliyini və ictimai-siyasi sabitliyi qoruya bilək".

Mövzu ilə bağlı ilahiyatçı Rəsul Mirhəşimli "Yeni Müsavat"a bildirib ki, istənilən dini mövzu ilə bağlı din xadimləri ölkənin əsas normativ aktlarından, dövlətin mövqeyindən xəbərdardırlar. Bu halda, jurnalistlərin də onlara ünvanladığı suallara heç bir problem olmadan cavab verə bilərlər: "Təsəvvür edək ki, analogi hal məscidə gələn bir azərbaycanlı müsəlmanla bağlı yaşanıb. Həmin din xadimi ona ünvanlanan sualın cavabını Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsindən icazə aldıqdan sonra verə-cəkdi? Məscidlərdə səlahiyyət sahibi olanların dini bilikləri istənilən suala cavab vermək imkanı yaratmalıdır. Əgər doğrudan da Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi din xadimlərinə medianın suallarını cavablandırmağa qadağa qoyubsa, bu hal yaxşı deyil. Çünki onların jurnalistlərin suallarına cavab vermək üçün icazə almağa məcbur olmaları, həm də sualların əvvəlcədən verilməsi tələbi ifadə azadlığının məhdudlaşdırılmasıdır. Bu, insanların müxtəlif fikirlər və dini məsələlər barədə sərbəst düşüncələrini, müzakirə etmələrini əngəlləyir. Belə bir yanaşma cəmiyyətin dini məsələlərdə daha az məlumatlı olmasına və düşüncə müxtəlifliyinin daralmasına səbəb ola bilər. Yaxşı olar ki, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi bu məsələyə aydınlıq gətirsin. Əgər belə bir

qadağa varsa, həmin qadağa aradan qaldırılsın. Nəzərə alaq ki, vətəndaşlar öz dövlətinə bağlı din xadimlərinin fikirlərinə ehtiyac duyur, mətbuat da bu fikirləri cəmiyyətə çatdırmaq üçün fəaliyyət göstərir. Belə hallar yaşandıqda insanların başqa ölkələrdən ixrac edilmiş zərərli fikirlərin təsiri altına düşür. Bu da ölkəmiz üçün arzu olunan deyil. Əgər müəyyən icazə verilmiş şəxslər və ya qurumlar din haqda danışa bilərlərsə, bu, cəmiyyətdə dini müxtəlifliyin azalmasına və alternativ fikirlərin aradan qalxmasına səbəb ola bilər.

Ümumi prinsiplərdən xəbərdar olan istənilən din xadimi jurnalistin ona ünvanladığı suallara rahat şəkildə cavab verə bilər. Bu məsələ cəmiyyət üçün əlavə problemə çevrilməməlidir".

□ **Şahənə RƏHİMLİ,**
"Yeni Müsavat"

VHP-dən bəyanat: "Hacı Şahin şəhid deyil axı..."

"Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin son iclası ilə bağlı mətbuatda gedən məlumatlarda deputat Tənzilə xanımın fikirləri geniş şəkildə işıqlandırılmayıb. Belə ki, onun şəhidlərlə bərabər Hacı Şahinə də salavat gətirilməsinə etirazı xüsusi qabardılaraq məsələ yanlış təqdim edilib".

Bu, Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının (VHP) yaydığı bəyanatda qeyd olunub.

Bildirilib ki, Tənzilə Rüstəm xanımın çıxışında Hacı Şahinin ruhunu incidecək bir cəlməsi də olmayıb. "Dünyada hörmət sahibi olan din xadimləri çoxdur, lakin onlar şəhadətə Allah və millət yolunda qovuşmayıblarsa, şəhid sayıla bilməzlər. Allah Hacı Şahinə rəhmət eləsin. Xalqımız arasında böyük hörmət-izzəti var idi, ruhu sayğı ilə anılır. Vaxtsız ölümünə hər kəs ürkədən acıdı. Amma Hacı Şahin şəhid deyil axı! Hacınin adı hər yerdə hörmətlə xatırlanır, adına minlərlə insan hər gün salavat çevirir. Vacib deyil ki, o həm də şəhid sayılsın. Bunu heç özü də məqbul saymazdı", - bəyanatda deyilir.

Qeyd edək ki, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin iclasında əvvəl Cavanşir Paşazadə çıxış edib. Deputat bildirib ki, dini məsələlərə rəhbərlik edən axundların hər cümə üçün Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi ilə razılaşdırılmış moizələri var: "Amma "palatka mollaları" tərəfindən kiməsə salavat çəkilməsi, bizə uyğun olmayan saqqal saxlanması kimi məsələləri edənələr nəzakətsiz insanlardır. Onların bizim dövlətimizin apardığı siyasətə aidiyyəti yoxdur. Cəmiyyət bunlara cavab verməlidir".

Millət vəkili, VHP sədrinin müşaviri T.Rüstəm xan şəhidlərlə yanaşı Hacı Şahinə də salavat gətirilməsinə etiraz edib. Hacı Şahinin qardaşı Hacı Elçin deputatın iradına belə cavab verib: "Deputat buna pis baxır, qoy pis baxsın. Bu, onun şəxsi yanaşmasıdır. Belə şeylərdən uzaqam. Qardaşımın ruhuna salavat çevirmələri mənim üçün xoşdur. Adi adam üçün də salavat çevirirlər. Rəhmətə gedənin ruhuna salavat çevirirlər".

Salavat nədir?

Islamda salavat Peyğəmbərimiz Həzrət Məhəmməd (s.ə.v.) üzərində oxunan bir dua və təbrik sözüdür. Salavat Allahın və mələklərin Peyğəmbərimiz Həzrət Məhəmmədə (s.ə.v.) rəhmət göndərməsi deməkdir. Bu, bir növ dua və təbrikdir. Salavatı oxumaq Peyğəmbərimizə olan sevgi və hörmətin bir ifadəsidir. Müsəlmanlar salavat oxuyaraq Allahın rəhmətini qazanmağa, günahlarının bağışlanmasına və xeyir-bərəkətə nail olmağa ümid edirlər.

İslamda salavat həmçinin möminlərin birlik və həmrəyliyi artıran bir vasitədir. Salavatın ən mühüm xüsusiyyətlərindən biri də onun Allahın rəhmətini qazanmağa və həyatda və axirətdə mükafat almağa səbəb olmasıdır.

Salavat Peyğəmbərimizə olan sevginin və hörmətin bir göstəricisi olmaqla yanaşı, Allahın bəndələri üçün bir çox faydalar da gətirir. İslamda salavatın əhəmiyyəti çox böyükdür. Bir çox hədislərdə salavatın oxunması tövsiyə edilmişdir. Məsələn, bir hədisdə belə deyilir:

"Kim mənə bir dəfə salavat oxuyarsa, Allah ona on dəfə salavat göndərər". (Müslim)

Bu hədis salavatın Allah tərəfindən qəbul edildiyini və ona qarşılıq olaraq Allahın salavat göndərdiyini göstərir. Salavatın faydalarından bəhs

edən digər hədislərdə isə onun möminin qəlbinə sakitləşdirməsi, günahların bağışlanmasına səbəb olması və duaların qəbul olunmasına kömək etməsi vurğulanır.

Salavatın digər bir əhəmiyyəti isə onun insanı qəlben təmizləməsidir. Peyğəmbərimizə olan sevgi bəndəni Allahla daha da yaxınlaşdırır və onun imanını möhkəmləndirir.

Salavat Peyğəmbərimizə olan sevgini və hörməti ifadə etməklə yanaşı, bir çox müsəbbət mənəvi təsirlərə sahibdir. Allahın bəndələrinə olan rəhmətini artıran və onların qəlbinə rahatladan salavat həm də onların dualarının qəbul olmasına kömək edir. İslamda salavatın əhəmiyyəti böyükdür və hər bir müsəlman Peyğəmbərimizə salavat göndərərək Allahın mərhəmətinə layiq olmağa çalışmalıdır.

Vətəndaşlardan daxil olan çoxsaylı şikayətləri nəzərə alaraq ölkə ərazisində praktik tibb fəaliyyəti ilə məşğul olan plastik cərrahların peşə fəaliyyətinin qanuni əsaslarının müəyyənəndirilməsi məqsədilə Səhiyyə Nazirliyinin, Baş Prokurorluğun, Daxili İşlər Nazirliyinin və Elm və Təhsil Nazirliyinin səlahiyyətli nümayəndələrindən ibarət Xüsusi Təftiş Komissiyası yaradılıb.

Bu barədə Səhiyyə Nazirliyi məlumat yayıb.

Bildirilir ki, Azərbaycan ərazisində praktik tibb fəaliyyəti ilə məşğul olan plastik cərrahlar peşə fəaliyyətinin qanunauyğunluğunu təsdiq edən sənədlərinin notariat qaydasında təsdiq edilmiş surətlərini (baza ali tibb təhsili, diplom-dansonrakı təhsilə aid bütün sənədlər, əmək kitabçası, tibbi fəaliyyət ilə məşğul olmağa buraxılma barədə şəhadətnamə, sertifikatıya şəhadətnaməsi və s.) 2025-ci il 31 yanvar tarixinədək Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinə şəxsən təqdim etməlidirlər.

Mütəxəssis tərəfindən sənədlər tələb olunan qaydada və tarixədək təqdim edilmədiyi təqdirdə, bu hal onun praktik tibb fəaliyyəti ilə məşğul olmağa buraxılma barədə şəhadətnamə və ya sertifikatıya şəhadətnaməsinin ləğvi üçün əsas olacaq.

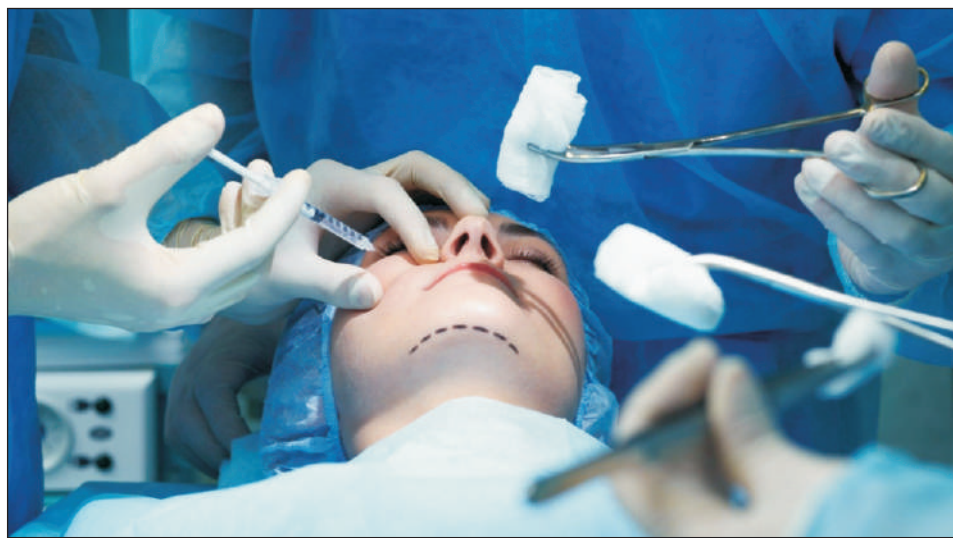
Bəs estetik cərrahlarla bağlı aparılan tədbirlərdən sonra estetik əməliyyatların qiyməti arta bilərmi?

Bu arada xatırladaq ki, bir neçə gün əvvəl Nəzrin Mansurlunun ölümü ilə bağlı plastik cərrah Sənan Mehdiyev barəsində həbs qərarı çıxarılıb və o həbs edilib. İstintaqın məlumatına görə, Nəzrin Mansurlu yanvarın 3-də Bakının Nəsimi rayonu ərazisində yerləşən "Mərcan Medicare" klinikasında Sənan Mehdiyev tərəfindən icra edilmiş rinoplastika əməliyyatından sonra vəziyyəti kəskin şəkildə ağırlaşmış və həmin klinikada vəfat edib.

Həkimin həbsi sosial şəbəkələrdə geniş müzakirələrə sə-

“Kəsilmək” sırası plastik cərrahların özünə çatdı - son iki gün...

Ekspertlər hesab edir ki, bu tənzimləmə təkcə zəruri deyil, həm də qaçılmazdır

bəb olub. İctimaiyyətin əksər nümayəndələri peşəkar cərrah olan Sənan Mehdiyevin həbsini pisləyir və onun ən azından ev dustaqlığına buraxılmasını tələb edirlər.

Tibb elmləri doktoru, cərrah professor Adil Qeybullamövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında bildirib ki, həkimlərə müxtəlif ölkələrdə fərqli müddətlərə - məsələn, 3 il, 5 il və ya 7 il lisen-siya verilir: “Həkim yalnız bu lisen-siyaya sahib olduqdan sonra həmin sahədə işləmək hüququ qazanır. Hətta sadə bir iynə vurmaq belə yalnız lisen-

siya əsasında mümkün ola bilər. Bu cür sistem tətbiq edildikdə, hazırda mövcud olan problemlər - reklamlar, məsuliyyətsizliklər və digər mənfi halların qarşısı alınacaq. Hər kəs yalnız öz işi ilə məşğul olacaq.

Ancaq bu yoxlamalar təkcə plastik cərrahiyyə ilə məhdudlaşmamalıdır. Digər sahələr də diqqətlə nəzərdən keçirilməlidir. Çünki bir çox insan ixtisasını dəyişir, bir sahədən başqa sahəyə keçir və uyğunluq yoxlanmadıqda ciddi problemlər ortaya çıxır. Mən hesab edirəm ki, bu məsələləri həll etmək üçün həbslərə və ya ağır hüqu-

qi təqib tədbirlərinə üstünlük verməkdənsə, qanunvericilik çərçivəsində düzgün və şəffaf mexanizmlər tətbiq olunmalıdır. Bu yolla problemlər çox daha asan və səmərəli şəkildə həll edilə bilər”.

Mama-ginekoloq Rəşad Sultan isə qeyd edib ki, məhkəmə qərarı olmadan həkimin həbs edilməsini doğru hesab etmir: “Doğrudur, bunun qərarını verəcək biz deyilik. Yəni də hüquq orqanları öz prosedurlarına əsasən öz işlərini bilir. Sadəcə olaraq, biz bir vətəndaş, həmkar olaraq empati qururuq və düşünürük ki, heç olmasa

məhkəmə qərarı çıxana qədər həkim evində olsun. Məhkəmə qərarına qarşımaq bizim ixtiyarımızda deyil. Sadəcə, daha yüksək instansiyalar tərəfindən nəzərə alınacaq humanist bir yanaşma ola bilər.

Diplomların, sertifikatların və digər hüquqi sənədlərin tələb edilməsi ilə bağlı araşdırmalar isə tamamilə doğru yanaşmadır və belə də olmalıdır. Sual verilir ki, sənədləri niyə yoxlayırlar? Hansı sürücülük vəsiqəsi olmayan şəxs, nə qədər yaxşı idarə etsə də, avtomobili yola çıxara bilər ki? Bizim diplomumuz - həm ali təhsil diplomumuz, həm də ixtisas diplomumuz - bizim vəsiqəmizdir.

Cərrahın diplomu, qaydaları nə qədər yaxşı bilməsindən və əməliyyatını nə qədər mükəmməl icra etməsindən asılı olmayaraq, uyğun sertifikatı olmadan həkimlik fəaliyyəti, xüsusilə cərrahiyyə əməliyyatı aparmağa ixtiyarı yoxdur. Hətta həmin diplom olmadan, həkim olaraq hər hansı bir xəstəxanada işləməyə belə hüququ yoxdur. Xəstəxananın kadr siyasəti və prosedur qaydaları var. Necə ola bilər ki, bir həkimin ali təhsil və ixtisas diplomu olmadan onu işə qəbul etsinlər?

Xalidə GƏRAY,
“Yeni Müsavat”

Yanvarda yaz havasının gətirdiyi təhlükə

Professor hesab edir ki, məhz bu fəsildə mikroblar daha çox aktivləşir, ona görə...

Son günlər ölkədə bir sıra xəstəliklər yayılıb. Əsasən qızdırma, öskürək, özəle ağrıları ilə müşayiət olunan bu xəstəlik uzun müddət davam edir. Bəziləri bunun metapnevmonavirus olduğunu da iddia edirlər. Hazırda qış fəslinin olmasına baxmayaraq, ölkədə bir sıra ərazilərə, o cümlədən paytaxta qarın yağmamasının burada mənfi rol oynadığı deyilir. Təbii ki, belə havalarda mikrobların fəaliyyəti kəskin aşağı düşməli olduğu halda, mikroblar zəifləsə də, tam ölmür. Müəyyən qədər əlverişli şərait yaranan kimi infeksiyaların yayılması, mikrobların çoxalması, virusların artması insanlarda xəstəliklər yaradır. Təbii ki, qış mövsümə uyğun şəkildə getsə, bu mikroblar ölməyə də, aktivliyi azalır.

Hazırkı hava şəraitinin mövsümə uyğun olmaması, yeni paytaxtda qarın yağmaması, havaların isti keçməsi bu xəstəliklərin daha geniş yayılmasına gətirib çıxarır. Xüsusilə allergik xəstəliklər hazırda Bakıda tüğyan edir.

Qeyd edək ki, yanvar ayında yaz havasının müşahidə olunması insanların sağlamlığına və ümumi ekosistmə bir sıra təhlükələr yaradır. Bu cür qış havaları mikrobların, virusların və həşəratların aktivliyini artıraraq, müxtəlif sağlamlıq və ekoloji problemlərə səbəb ola bilər. Qışda qarın yağmaması isə təbiət və insan həyatı üçün bir sıra problemlər yaradır. Qarın olmaması yalnız estetik ba-

xımdan deyil, həm də ekoloji, iqtisadi və sağlamlıq nöqtələrindən müxtəlif təsirlərə nəticələnir. Qar su ehtiyatlarının mühüm mənbəyidir. Qar yağıntısı çatışmadıqda, su hövzələrinin dolmur və yaz aylarında su qıtlığı yaranır. Qar torpağı təbii olaraq izolyasiya edir və onun dondan qorunmasını təmin edir. Qar olmadıqda, torpaq donur və bitkilərin kökləri zədələnir. Qar həm də heyvan-

ların və bitkilərin təbii döviyyəsinə təsir göstərir. Xüsusilə qış yuxusuna gedən heyvanların fəaliyyətləri pozulur. Ən əsası qar havadakı toz və digər çirkləndirici maddələri təmizləyir. Qarın yağmaması nəticəsində atmosferdəki çirklənmə davam edir ki, bu da insan sağlamlığı üçün zərərli olur. Qar və soyuq temperaturun olmaması virusların və mikrobların daha uzun müddət aktiv qalmasına

şərait yaradır. Bu, qrip, soyuqdeymə və digər respirator xəstəliklərin daha çox yayılmasına səbəb olur. Qar olmadıqda, toz və allergenlər havada qalır, bu da allergik reaksiyaların və astma xəstələrinin vəziyyətinin pisləşməsinə gətirib çıxarır.

Mütəxəssislər qeyd edir ki, havanın orqanizmə birbaşa təsiri var. Təmiz hava ilə nəfəs almaq sağlamlıq üçün çox faydalıdır. Bu, orqanizmin bütün hüceyrə və toxumalarını qoruyur, bundan başqa, əsasən ürək-damar və beyin fəaliyyətini yaxşılaşdırır, immun sistemini möhkəmləndirir. Meteohəssaslıq qısamüddətli baş ağrısı, yorğunluq, ürəkdöyünmə və ümumi zəifliklə özünü daha çox büruzə verir. Hava bəzən insanlara psixoloji baxımdan da mənfi təsir göstərir.

Həkim-cərrah, professor Adil Qeybullamövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”-a fikirlərini bölüşüb: “Mikroblar məhz bu fəsilərdə daha çox aktivləşir. Orqanizminizin soyuqdeyməyə daha çox məruz qaldığı bu dövrdə adətən yuxarı tənəffüs yolları xəstəlikləri daha fəal olur. Bu viruslar bir orqanizmdə aktivləşdikdən sonra digərlərinə asanlıqla yoluxa bilərlər. Əksər hallarda proses bu şəkildə baş verir. O ki qaldı insan me-

tapnevmonovirusu, qrip virusu, rinovirus, respirator sınıslı virus və ya başqa bir virusun olduğu - nə qədər diqqət yetirmək lazımdır. Belə əməliyyatları etdirmək istəyən insanların psixoloji vəziyyətləri yerindədirmi? Onların psixi sağlamlığı ilə bağlı məcburi konsultasiya olmalıdır. Hər bir xəstəyə psixiatrik müayinədən keçmək tələb olunmalıdır. Bütün bunlar dövlətin rəsmi qurumları - Səhiyyə Nazirliyi, hüquq-mühafizə orqanları və digər aidiyyəti strukturlar tərəfindən həyata keçirilməlidir. Necə ki, yollarda reydlər keçirilir, tibb sahəsində də arada belə yoxlamalar olmalıdır. Dövlətin səhiyyə sistemində varlığını hiss etdirmək lazımdır. Əks halda, səhiyyə bazara çevriləcək. Ona görə də bu addımlar artıq çoxdan atılmalı idi və gecikməsi ciddi problemlərə yol açır. Bu tənzimləmə təkcə zəruri deyil, həm də qaçılmazdır”.

AFAQ,
“Yeni Müsavat”

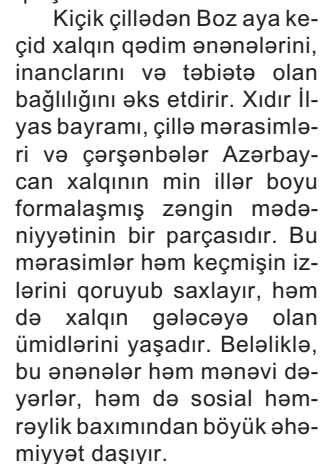
Xalqımız qış fəslini xalq təqviminə uyğun olaraq, “çillə” adı ilə üç yerə bölüb. Böyük çillə 40 gün (21 dekabr-30 yanvar), Kiçik çillə 20 gün (31 yanvar-20 fevral), Ala çillə və ya Ala çolpav (“Boz ay” da deyilir) isə bir ay (20 fevral-20 mart) olur.

Böyük çillə daha mülayim və sakit təbiətli, Kiçik çillə isə sərt və qəzəbli xarakterlərlə obrazlaşdırılır. Kiçik çillə həm hava şəraitinin daha ağır keçməsi, həm də insanların həyatında daha çox çətinliklər gətirməsi ilə seçilir.

Xıdır İlyas xalq yaddaşındakı xilaskarlıq simvolu kimi yaşayır. İnsanlar bu bayramı yazın gəlişinə ümidlə bağlayır və böyük səbirsizliklə qeyd edirdilər. Bayram zamanı evlərdə buğdadan hazırlanan qovğa və qovut xüsusi yer tutur.

ÜSAVAT
N 16 (8626) 29 yanvar 2025

Kiçik çillə həm hava şəraitinin daha ağır keçməsi, həm də insanların həyatına daha çox çətinliklər gətirməsi ilə seçilir...

Kiçik çillə qışın ən sərt və çətin günlərini gətirdiyi üçün insanlar həm mənəvi, həm də fiziki hazırlıqlara böyük əhəmiyyət verirdilər. Qışı daha rahat keçirmək üçün ailələr qida və yanancaq ehtiyatlarını toplayı, mal-qaranın qış ərzağı üçün xüsusi tədarük görürdülər. Həmçinin qış xəstəliklərinə qarşı qorunmaq üçün sağlamlıq tədbirləri də görürdülər. Çünki Kiçik çillə hər zaman ağır sax-

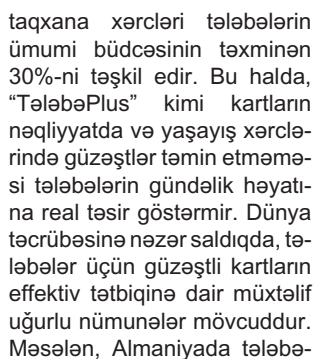
Qovut hazırlayan qadınlar
Kiçik çillə girəndən buğda tə-
darükünü aparırlar. Beləliklə,
buğda qovrulur. Qovrulana
buğda əl dəyirmanında döyül-
ür. Döyülən buğda una çevril-
sə də, iri dənələrin qalması
qovutu daha dadlı edir. Bu
unun üzərinə yağ, şərbət də
əlavə olunur, əldə sıxılmaqla
balaca kündə və oval şəkilin-
də forma verilir. Əvvəllər qo-
vut üçün seçilən buğda şirin
buğda növündən olardı və
ona şərbət əlavə edilməzdi.
Belə qovut daha dadlı olardı.
Hazırlanan qovut kiçik qablar-
da evin dörd küncünə qoyu-
lu. İnanca görə, bayram ge-
cəsi qovut qapının kəndarına
qoyulur və Xıdırın boz atı ilə

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Xəlilə GƏRAY

Kartların nəqliyyatda və yaşayış xərclərində güzəştlər təmin etməməsi tələbələrin gündəlik həyatına real təsir göstərmir

Təhsil eksperti Kamran Əsədov "Bakı-Xəbər"ə şərhində bildirib ki, "TələbəPlus" kartında əsas güzəştlərin mağaza və restoranlara yönəlməsi, tələbələrə təhsil və gündəlik həyat üçün daha vacib olan sahələrdə dəstəksiz qalmasına səbəb olur: ""Təhsil haqqında"

Qanunun 5-ci maddəsinə əsasən, dövlət təhsilin alçatanlığını təmin etmək üçün müxtəlif sosial dəstək proqramlarını həyata keçirməlidir. Lakin bu istiqamətdə praktiki mexanizmlər hələ də kifayət qədər inkişaf etməyib. Məsələn, "TələbəPlus" kartı ilkin mərhələdə tələbələr üçün gündəlik xərclərinin azaltmaq məqsədi daşısa da, təhlillər göstərir ki, bu kart əsasən restoran və geyim mağazalarında endirimləri əhatə edir. Halbuki tələbələrin ən çox xərclədiyi sahələr təhsil materialları, ictimai nəqliyyat və yaşayış xərcləridir. Statistik məlumatlara əsasən, Azərbaycanda ali təhsil alan tələbələrin təxminən 45%-i şəhərdən kənar bölgələrdən gəlir və onların təhsillə bağlı xərcləri daha yüksəkdir. İctimai nəqliyyat və ya-

lar üçün nəzərdə tutulmuş "Semester Ticket" sistemi onlara ictimai nəqliyyatdan pulsuz və ya cüzi ödənişlə istifadə etməyə imkan verir. Bu, tələbələrin həm maddi yükünü azaldır, həm də təhsil müəssisələrinə çatmağı asanlaşdırır. Böyük Britaniyada "Totum" kartı vasitəsilə tələbələr nəqliyyat, kitab mağazaları və onlayn təhsil platformalarında geniş güzəştlər əldə edirlər. ABS-da

İkincisi, ictimai nəqliyyat sahəsində güzəştlər vacibdir. Bakı şəhərində tələbələr üçün ictimai nəqliyyatdan istifadə haqları standart qiymətlərlə eyni səviyyədədir. Halbuki tələbələrin gündəlik hərəkət xərclərini azaltmaq məqsədilə xüsusi endirimli tariflər tətbiq oluna bilər. Bundan əlavə, rayonlardan şəhərlərə səyahət edən tələbələr üçün də endirimli qatar və avtobus biletləri təqdim edilməlidir.

Dördüncüsü, tələbələrin sağlamlıq və sosial həyatını təmin etmək üçün tibbi xidmətlərdə və idman mərkəzlərində güzəştlər təmin edilməlidir. İdman zalları və psixoloji dəstək xidmətlərində güzəştlər tələbələrin fiziki və psixoloji sağlamlığını qorumaq üçün mühüm addımdır. Həmçinin tələbələr üçün apteklərdə əsas dərman preparatlarına güzəştlər tətbiq edilməlidir.

Bu kartların daha faydalı olması üçün nəzərdə tutulmalı olan ən vacib məqam onların tələbələrə real ehtiyaclarına uyğunlaşdırılmasıdır. Təhsil sahəsinə yönəlmiş güzəştlərin artırılması, nəqliyyat və yaşayış sahəsində maddi dəstək tədbirlərinin həyata keçirilməsi tələbələrə akademik fəaliyyətlərini daha rahat və effektiv şəkildə davam etdirməsinə şərait yaradacaq".

☐ **“Yeni Müsavat”**

ÜSAVAT

Son səhifə

N 16 (8626) 29 yanvar 2025

Yanvar

Türkiyədə kişi həyat yoldaşına külli miqdarda təminat ödəyəcək: pintiliyinə görə...

Türkiyədə qadın ərini yuyunmadığına və dişlərini nadir hallarda fırçaladığına görə ondan boşanıb. Qeyd olunur ki, Ali Məhkəmə kişini keçmiş arvadına 500 min lirə məbləğində maddi təminat ödəməyə məcbur edib.

Qadının sözlərinə görə, keçmiş əri şəxsi gigiyenaya qaydalarına əməl etmir: "O, həftədə bir-iki dəfə dişlərini fırçalayır, həftələrlə paltarını dəyişmirdi". Bu cür nətəmizlik qadını qəzəbləndirib və o, "pintinin" yanında yaşaya bilməyəcəyini anlayaraq, boşanmaq üçün məhkəməyə müraciət edib.

Məhkəmədə şahidlər iddiaçının ifadəsini təsdiqləyən ailə dostları və ərindən gələn qoxudan şikayət edən iş yoldaşları olub. Sonda məhkəmə cavabdehi təqsirli bilib və ona külli miqdarda cərimə kəsib.

Rusiyada kişi çoxmərtəbəli binanın eyvanından paraşütlə tullandı

Rusiyanın Balaşixa şəhərində bir nəfər çoxmərtəbəli binanın eyvanından paraşütlə tullanıb. Bu barədə Rusiya Daxili İşlər Nazirliyinin Moskva vilayəti üzrə Baş İdarəsi özünün Telegram kanalında məlumat yayıb. Hədisə şahidləri tərəfindən lentə alınan video sosial şəbəkələrdə yayılıb. Hədisə barədə hüquq-mühafizə orqanlarına yerli sakin məlumat verib. "Məsələ ilə bağlı araşdırma aparılır", - deyərək polis bildirib. Binadan özünü atan şəxsin kimliyi müəyyənləşdirilir, onun əməlinə hüquqi qiymət veriləcək.

Parisdə restorandan 1,5 milyon avroluq şərab oğurlandı

Fransa paytaxtının ən qədim restoranlarından biri sayılan "La Tour d'Argent" ("Gümüş qala") restoranından ümumi dəyəri 1,5 milyon avrodan çox olan bahalı şərablər oğurlanıb. Restorançılar itkini yanvar ayında inventarların sayılması zamanı aşkar ediblər. Söhbət 80-dən çox şüşədən gedir, lakin onların arasında "Roman e-Conti" kimi olduqca nadir və bahalı brend də var. İləndən və çeşidindən asılı olaraq, bu şərabin bir şüşəsi on minlərlə avroya başa gələ bilər.

Bal ayında getdikləri yera görə ərindən boşanıb

Hindistandan olan qadın bal ayı üçün seçdiyi yerdən narazı qalıb və ərindən boşanmaq qərarına gəlib. Adının açıqlanmasını istəməyən hindistanlı qadın toydan cəmi səkkiz ay sonra boşanmaq üçün ərizə verib. Çünki əri onu ailəsi ilə birlikdə Qoa yerinə hinduların ziyarət mərkəzləri sayılan Ayodhya və Varanasi şəhərlərinə aparıb.

Qadının sözlərinə görə, o, əri ilə proqramçı işləyir və

Şərablərin nə vaxt yoxa çıxdığını dəqiq söyləmək çətindir. Belə ki, inventarların sayılması zamanı 2020-ci ilin yanvarından indiyədək olan dövr nəzərdən keçirilib. Qeyd edilir ki, 2022-ci il aprel 30-dan 2023-cü ilin sentyabrına qədər "La Tour d'Argent" təmirə bağlanıb.

1582-ci ildən işlədiyi iddia olunan restoran Parisin ən böyük şərab anbarlarından birinə malikdir. Onun kolleksiyasında 300 mindən çox şüşə şərab var ki, bunlar arasında ən qədimi 1788-ci il tarixli "Clos de Griffier"dır.

maddi sıxıntı yaşamır. Toydan əvvəl bal ayı ərzində xaricə səyahət edəcəkləri barədə razılığa gəliblər. Kişi daha sonra bildirib ki, ailəsinin qayğısına qalmaq lazımdır, ona görə də xaricə səyahət etmək yanlış seçimdir. Sonra gəlin Qoaya və ya ölkənin cənubundakı başqa bir kurorta getməyə razı olub. Lakin yola düşməzdən bir gün əvvəl ər qadına bildirib ki, anası ora getmək istədiyi üçün Ayodhyaya bileti bron edib.

Hindistanlı qadın səfər boyu bu vəziyyəti qəbul edib. Ancaq səfərdən qayıdan yeni cütlük arasında böyük münaqişə yaşanıb. Qadın bal ayı aldatmacasına əlavə olaraq ərini ondan çox valideynlərinin qayğısına qalmaqda ittiham etməyə başlayıb. Kişi onun iddialarını ciddi qəbul etməyib. Bundan sonra qadın boşanmaq üçün məhkəməyə müraciət edib.

Bunları bilirsiniz?

- * İnsan vücudundakı sümüklerin dördü biri ayağındadır.
- * Öskürəyin sürəti 26,8224 m/s dir.
- * Asqırğın sürəti 44,704 m/s dir.
- * Çox yemək karlığa səbəb olur.
- * Körpələr bala öküzlərdən daha güclü olur.
- * İnsan burnu 50 min iyi hiss edə bilir.
- * Kəpənəklər ayaqları ilə dad alırlar.
- * Tıbağaaların üç il heç bir şey yeyib-içmədən yaşaya bildiklərini bilirsinizmi?
- * Dünyanın ən gənc universitet tələbəsi 11.5 yaşındakı Ganesh Sittampalamdır.
- * Fillərin boyu 7 metr, ağırlığı isə 6-7 tondur.
- * Şəhərlər alma yemək kofe içməkdən daha çox yuxu qaçırlar.
- * Çəyirtkənin qulağı dizindədir.
- * Böyük bir ayı at qədər sürətlə qaça bilir.
- * Atlar 1 aya qədər ayaq üstə qala bilərlər.
- * Dünyanın ən duzlu dənizi Ağdənizdir.
- * Xəstələnməyən yeganə heyvan köpək balığıdır.
- * İnsanlar duyğulanıqları, heyvanlar isə fiziki ağrı hiss etdikləri üçün ağlayırlar.

İnsanlar ən çox bu haqda yalan danışır

Bütün insanlar, istisnasız olaraq, yalan danışirlar. Amma burada yeganə sual nə qədər tez-tez və niyə danışdıqlarıdır. Bəziləri çox nadir hallarda fırıldaq edir, bəziləri isə patoloji yalançıdır və daha heç bir səbəb olmadan yalan danışirlar. Bunun bir çox səbəbi ola bilər. Alimlər insanların ən çox nə haqqında yalan danışdığını öyrənməyə qərar veriblər.

Hollandiyanın Tvente Universitetinin alimləri elmi jurnalda öz nəticələrini dərc ediblər. Onlar test keçirib və müəyyən ediblər ki, iştirakçıların əksəriyyəti eqoist (22%), digər 8% isə kimisə qorumaq üçün yalan danışır. Bu təcrübə bir gün davam edib. Maraqlıdır ki, onun iştirakçıların əksəriyyəti - 69% yalan danışmadıqlarını bildiriblər.

Başqa bir sınaq keçirilib - iştirakçılardan beş gün ərzində yalan danışma davranışlarını qeyd etmələri istənilib. Alimlərin sözlərinə görə, təcrübədə iştirak edənlərin 22%-i hər gün yalan danışdıqlarını, 19%-i isə heç vaxt yalan danışmadıqlarını iddia ediblər. Tədqiqatçılar aşkar ediblər ki, yalan danışanların özünə hörməti azalır.

Evinizi mənfi enerjiden süpürgə qoruyur

Süpürgə evdəki mənfi enerjini aradan qaldırmağın simvolu kimi tanınır. Hər kəs bu faydalı vasitədən necə istifadə edəcəyini bilmir. Bunun üçün süpürgə yaxşı vəziyyətdə olmalıdır. Mənfi enerji ilə daha yaxşı mübarizə aparmaq üçün süpürgənin evdə öz yeri olmalıdır. Buna görə də əşyanın daimi yerini dəyişməyin. Şkafınızda bunun üçün rahat bir yer tapın.

Təmizləmə prosesində seçdiyiniz istiqamət də bu prosesdə mühüm rol oynayır. Belə ki, evi süpürərkən çalışıb bir istiqamətdə hərəkət etmək lazımdır. Bildirilir ki, bu inanc uzun illərdir var və bir çox insan ona inanır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: venimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Son dakika" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Lisensiya N: B 114
SAYI: 1.500